


# Vinařský věstník

7

2024

## Obsah:

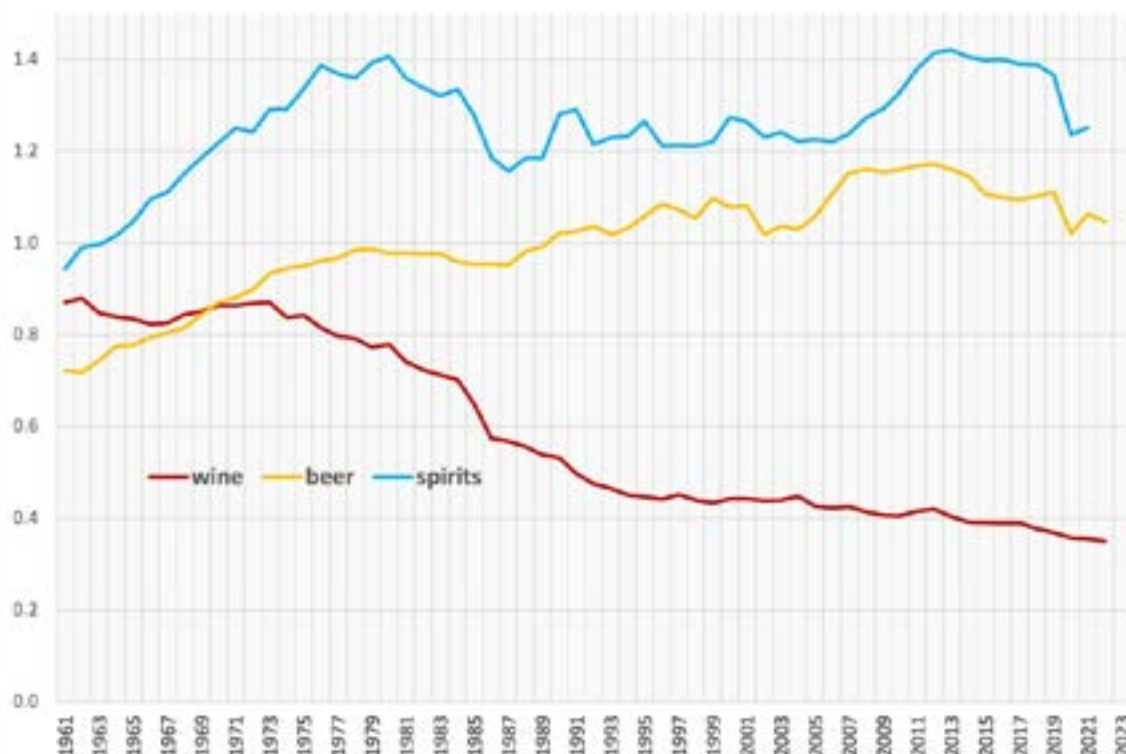
Z domova	2
Ze zahraničí	4
Ekonomika a trhy	14

**jihomoravský kraj** Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval  SVČR  
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.



### Global Per Capita Wine, Beer, and Spirits Consumption, 1961-2022

*In liters of pure alcohol; Source: Anderson, K. and Pinilla, V. (2023).  
Annual Database of Global Wine Markets, 1835 to 2022*



# Z domova

## První odhad sklizně ovoce potvrzuje následky jarních mrazů

1. 7. 2024 – Tisková zpráva — Z červnového odhadu sklizně ovoce Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) vyplývá, že jarní mrazy 2024 poškodily všechny druhy ovoce. Sklizeň ovoce v ČR je odhadována na 31 430 tun, což činí 74% snížení úrody oproti loňskému roku.

Z červnového odhadu sklizně hlavních ovocných druhů pěstovaných v produkčních sadech ČR vyplývá celkové snížení úrody oproti roku 2023 o 74 %, ve srovnání s pětiletým průměrem se jedná celkově o 77% pokles. Aktuálně je celková sklizeň odhadována na 31 430 tun.

Odhad sklizně v případě jabloní, které jsou naším hlavním ovocným druhem, činí přibližně 23 437 tun, což představuje 21 % pětiletého průměru sklizně tohoto druhu.

U hrušní se odhaduje sklizeň 2 075 tun, tedy pouze 29 % pětiletého průměru.

Peckoviny dopadly velmi podobně, až na broskvoně, které byly poškozeny nejméně, a to přibližně ze 13 % (oproti pětiletému průměru).

Švestky s odhadovanými 3 177 tunami jsou na 37 % pětiletého průměru. Hůře dopadly višně a zejména třešně, které jsou pouze na 19 % pětiletého průměru.

Meruňky vycházejí výnosově na přibližně 46 % pětiletého průměru, zejména na jižní Moravě se střídají lokality, kde není poškození žádné s lokalitami s poškozením stoprocentním.

Mrazy značně poškodily také výsadby rybízu a angreštu.

Statistika však plně nevystihuje dopad jarních mrazů, výrazný problém bude i s kvalitou ovoce. Při kontrolách v produkčních sadech jsou ve větší míře zaznamenávány také deformace plodů. Navíc v některých oblastech stále probíhá pozvolný propad plodů poškozených

chladem, tudíž je možné předpokládat ještě větší snížení výnosu.

**IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ ÚKZÚZ, 20. 6. 2024**

## Za úrodu zničenou jarními mrazy dostanou zemědělci kompenzace z unijního rozpočtu ve výši přibližně 378 milionů korun

9. 7. 2024 – Tisková zpráva – Zhruba 378 milionů korun (15 milionů eur) dostanou zemědělci jako odškodné za mimořádně silné mrazy, které na jaře spálily úrodu ovoce. Rozhodla o tom dnes Evropská komise. O podporu z unijního rozpočtu požádal už před časem Evropskou komisi ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL). Další náhradu dostanou zemědělci z českého rozpočtu.

„Obrovské škody na ovoci, které letos v dubnu poničily mrazy, zemědělcům částečně nahradíme kompenzacemi z unijních i z národních zdrojů. I na základě mé žádosti dnes Evropská komise rozhodla, že pomůže zemědělcům částkou přibližně 378 milionů korun. K tomu chceme přidat ještě podporu z národního rozpočtu, o jejíž konkrétní výši budeme jednat,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný.

Podle předpokladů získají 90 % z částky určené na kompenzace za mrazy sady, asi 10 % půjde na náhradu škod způsobených na sazenicích ovocných a lesních stromků. Náhrady pomohou pěstitelům, kteří kvůli ničivým mrazům letos často nesklidí vůbec žádné ovoce, o sady se přesto budou muset starat dále a ošetřovat je. Až do další sklizně budou ale tyto pěstitelé bez jakýchkoliv příjmů z prodeje.

Poslední odhad je, že letošní úroda ovoce kvůli silným jarním mrazům klesne v porovnání s pětiletým průměrem

o 77 % na 31 430 tun z 138 963 tun. U jablek se čeká sklizeň pouhých 23 437 tun, což je v porovnání s pětiletým průměrem pokles o 79 %. Zasaženy jsou však všechny druhy ovoce. Takový propad produkce se na území ČR nevyskytl za posledních 100 let. Sklízet se bude jen v části Moravy, v Čechách mrazy sady zdevastovaly totálně, poškozeno je 95 až 100 % stromů. Existenčně může být ohroženo až 500 z 800 pěstitelských podniků.

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) už v květnu spustil aplikaci pro žádosti o místní šetření škod. Příjem žádostí o kompenzace se předpokládá nejspíše v říjnu 2024.

„Česká republika musí notifikovat parametry podpory Evropské komise, které se například týkají částky nebo metody rozdělení, a to do konce letošního října. Mimořádná podpora pak musí být vyplacena do konce ledna příštího roku. Už jsme zahájili přípravné práce na nařízení vlády, kterým přesně stanovíme podmínky podpory,“ řekl ministr Výborný.

Nečekaně silné mrazy letos udeřily ve střední a severní Evropě. Ovocné stromy byly právě v nejcitlivějším období kvetení, kvůli teplému březnu byla vegetace v podstatě o měsíc napřed. Na základě dnešního rozhodnutí Evropské komise dostane příspěvek na kompenzace také Rakousko (10 milionů eur) a Polsko (37 milionů eur). Tuto částku je možné navýšit z národních rozpočtů o 200 %.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

## Podpora EU zemědělcům za jarní mrazy, krupobití a nadprodukcí vína

Evropská komise navrhla dne 09/07/2024 alokovat celkem 77 milionů EUR z krizové zemědělské rezervy ▶

pro zemědělské producenty v Česku (15 milionů EUR), v Rakousku (10 milionů EUR), v Polsku (37 milionů EUR) a v Portugalsku (15 milionů EUR). Země mohou prostředky kofinancovat až do výše 200 % z národních prostředků, podpora bude rozdělena přímo zemědělcům jako kompenzace hospodářských ztrát. V Česku a Rakousku by pomoc měla být určena na kompenzaci dopadů jarních mrazů, v Polsku došlo k velkým ztrátám kvůli krupobitím. Portugalsko se potýká s nadprodukcí vína a plnými skladovými zásobami, bez pomoci by tedy nemělo kam uskladnit nadcházející sklizeň. Mimořádné podpory zemědělcům v Česku, Rakousku a Polsku musí být vyplaceny do 31/01/2025, v Portugalsku do 30/04/2025.

FOODNET.CZ/16. 7. 2024

### **Změny v pachtu za zemědělskou půdu: Státní pozemkový úřad reaguje na vývoj trhu**

Praha, 28. června 2024 – Státní pozemkový úřad (SPÚ) po 10 letech přistupuje k navýšení pachtovného u zemědělských nemovitostí státu. Nově tak uzavírá pachtovní a nájemní smlouvy s aktualizovanou procentuální sazbou ve výši určené dle zemědělských výrobních oblastí, a to z průměrné úřední ceny pozemků v daném katastrálním území. K tomuto kroku přistoupil na základě zpracované analýzy Ústavem zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI), která potvrdila, že dosavadní výše již neodpovídá stávajícím ekonomickým podmínkám v sektoru zemědělství. Loni zavedená jednotná sazba 5,8 %, byla nakonec v zájmu podpory zemědělské činnosti na venkově, diferencována dle jednotlivých výrobních oblastí. Díky této změně se příjmy státního rozpočtu z pachtovného navýší o přibližně 150 mil. Kč ročně.

Od 1. března 2024 SPÚ uzavírá nové pachtovní a nájemní smlouvy s aktualizovanou procentuální sazbou ve výši určené dle zemědělských výrobních oblastí, a to z průměrné úřední ceny pozemků v daném katastrálním území. Kromě toho SPÚ zahájí rozsáhlý pro-

ces aktualizace všech dříve uzavřených pachtovních a nájemních smluv tak, aby odpovídaly nově nastaveným pravidlům. Samotný proces bude zahrnovat uzavření dodatku ke smlouvě nebo její ukončení a uzavření smlouvy úplně nově.

„Státní pozemkový úřad, stejně jako každá organizační složka státu, musí přistupovat ke správě svěřených zemědělských nemovitostí jako řádný hospodář. S přihlédnutím k predikci vývoje cen zemědělských pozemků je navýšení zodpovědným rozhodnutím.“ uvedla Svatava Maradová, ústřední ředitelka SPÚ.

„Nechceme zemědělce zatěžovat zbytečnou byrokracií, proto je postupně ve věci aktualizace pachtovních smluv osloví místně příslušná organizační jednotka Státního pozemkového úřadu. Důležité také je, že nikde nejdeme nad ceny tržního nájmu, stát nemá být tím, kdo tlačí ceny nájmu nahoru, na druhou stranu není možné, abychom dlouhé roky ceny vůbec neaktualizovali,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný.

V případě zájmu pachtýře o rozšíření předmětu pachtu o další zemědělské pozemky dodatkem k pachtovní smlouvě, bude SPÚ provádět přepočtení výše pachtovného u všech pozemků.

Aktualizace se nebude týkat speciálních pachtovních/nájemních smluv, uzavřených na dobu určitou, pro výsadbu trvalých porostů (vinice, chmelnice a sady) a smluv, kde dosavadní pachtovné/nájemné přesahuje cenu vypočítanou dle nových pravidel. Rovněž nebudou aktualizovány speciální pachtovní smlouvy na dobu určitou pro PRV AEKO a EZ, uzavřené do 1. 3. 2024 se sazbou ve výši 5,8 % na dobu určitou pěti let.

Pro více informací navštivte webové stránky SPÚ nebo kontaktujte naše pracoviště.

**PETRA KAZDOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ, STÁTNÍ POZEMKOVÝ ÚŘAD, WWW.SPUCR.CZ**

**Chystá se daň z cukru v limonádách, potravináři jsou ve střehu: Není důkaz, že to pomůže v boji proti obezitě, tvrdí**

Výrobci brojí proti vyššímu zdanění slazených nápojů. Jejich řízené zdražení pomocí spotřební daně plánuje ještě do příštích voleb ministr zdravotnictví Vlastimil Válek (TOP 09). Chce tím snížit stále se zvyšující podíl lidí s nadváhou, kterých je nyní v Česku více než polovina celkové populace. A tím ušetřit miliardy na léčbě souvisejících nemocí. Nápojáři záměr kritizují s tím, že chybí dostatečné důkazy o tom, že by byli vlivem zdražení sladkých nápojů lidé zdravější.

„Vláda slíbila, že nebude zvyšovat daně, ale jen vymýšlí další a další. A neříká, co bude s penězi, které se vyberou. Pokud chtějí jen vybrat více peněz, ať to řeknou a neschovávají se za bohulibý cíl snižování obezity,“ řekla HN Helena Kavanová, mluvčí Potravinářské komory ČR, která zastupuje výrobce jako například Kofola a Coca-Cola.

FOODNET.CZ/5. 7. 2024

### **Zdraží Čechům slazené nápoje? Válek by spotřební daň uvítal, ekonomové kroutí hlavou**

Samotné zavedení daně je ale podle některých ekonomů diskutabilní. Pokřivilo by se tím tržní prostředí, protože by daň padla pouze na jeden určitý segment potravin. „Rozumím záměru, ale co bude přístě? Pokud budou slazené nápoje zatížené daní, tak co další potraviny zatěžující zdraví? Na základě jakého klíče se to rozhodne? Proč zrovna slazené nápoje a ne uzeniny nebo živočišné tuky?“ nechápal hlavní ekonom Roklen Pavel Peterka.

Ten pro CNN Prima NEWS dále řekl, že nejasná jsou i další opatření náležící ke spotřebním daním. V případě zdanění alkoholu a tabáku se totiž zřizují speciální daňové sklady. „Nechápu, jak by to fungovalo u sladkých nápojů. Nevidím zde moc rovné tržní podmínky. Stát by se neměl takovým způsobem vměšovat do života jedince,“ pronesl Peterka s tím, že prevence a edukace o škodlivých potravinách je daleko efektivnějším a levnějším nápadem.

FOODNET.CZ/6. 7. 2024

# Ze zahraničí

## **Evropský výbor regionů o budoucnosti SZP**

Evropský výbor regionů (EVR) schválil dne 19/06/2024 během plenárního zasedání své stanovisko k budoucnosti SZP. Podle stanoviska, které vypracovali Isilda Gomes (PT) a Piotr Calbecki / PL, je třeba zachovat rozpočet SZP, aby bylo možné čelit různým výzvám, s nimiž se potýká zemědělský sektor i venkovské oblasti. Zásadní pro zachování zemědělské činnosti ve všech zeměpisných oblastech, pro zpomalení vyliďňování venkova a opouštění zemědělské půdy je podle Výboru regionů spravedlivé rozdělení přímých plateb. Přímé platby na hektar by měly být opuštěny a změněny na podporu založenou na intenzitě práce v zemědělských podnicích a na dodržování environmentálních a sociálních podmínek, aby se zabránilo vyliďňování venkovských oblastí a aby byly lépe podporovány malé a střední zemědělské podniky. Podle EVR by měla být zavedena silnější regulace trhu, a to jak na vnitřní, tak na mezinárodní úrovni, protože zemědělci potřebují spravedlivé a stabilní ceny, kterých nelze bez regulace trhu, strategického doplňování zásob a úsilí o řešení nekalých obchodních praktik dosáhnout. Zavedeny by také měly být takzvané zrcadlové doložky do obchodních dohod se třetími zeměmi; produkce potravin v EU by měla zohledňovat environmentální požadavky a zlepšovat biologické vlastnosti zdrojů, které má zemědělství k dispozici (půda, krajina, voda, ovzduší, úhor, louky). Evropské regiony by také podle výsledného stanoviska měly hrát významnější roli při nastavování a řízení nové Společné zemědělské politiky, aby bylo možné lépe zacílit podpory na základě specifík jednotlivých území.

**FOODNET.CZ, 2. 7. 2024**

## **SZP nedostatečně podporuje venkov**

KSpolečná zemědělská politika podle nové zprávy Generálního ředitelství Evropské komise pro zemědělství a rozvoj venkova (DG AGRI) nedostatečně podporuje rozvoj venkovských oblastí. DG AGRI uvádí, že Společná zemědělská politika (SZP) se potýká s problémy při řešení některých potřeb venkova, mezi které patří mobilita a digitalizace, a to i přesto, že je velmi účinná při podpoře zemědělských podniků a činností souvisejících se zemědělskými podniky. V letech 2014 – 2022 přispěla SZP na financování nezemědělských činností v EU částkou zhruba 8,5 miliardy EUR, což představuje 9 % z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Přestože byly využívány rovněž zdroje například z Fondu soudržnosti, vliv vysoké nezaměstnanosti, rostoucí urbanizace, tlaky související se změnou klimatu a slabý hospodářský růst způsobily, že venkovské oblasti nadále upadají.

**FOODNET.CZ/16. 7. 2024**

## **Ceny v zemědělsko-potravinářském řetězci v EU**

Evropská komise organizuje první zasedání Střediska pro sledování zemědělsko-potravinářského řetězce (AFCO), které proběhne dne 17/07/2024 za účasti 80 členů. AFCO sdružuje organizace zastupující zemědělce, zpracovatele, obchodníky, maloobchodníky a spotřebitele za cílem zvýšení transparentnosti cen, výrobních nákladů a marží v zemědělsko-potravinářských dodavatelských řetězcích a vytvoření rozšířeného veřejně přístupného datového portálu, který budou moci zúčastněné strany kontrolovat při obchodních jednáních. Na agen-

dě prvního zasedání je seznámení se s nástroji a postupy jednotlivých členských států stran toho, jak monitorují ceny, marže a praktiky v dodavatelském potravinovém řetězci; následovat bude prezentace zkušeností z Belgie a prezentace z Generálního ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova zaměřená na aktuální dostupná data týkající se potravinového dodavatelského řetězce. Skupina rovněž projedná plán dalších jednání.

**FOODNET.CZ/16. 7. 2024**

## **Nařízení EU o obnově přírody**

Nařízení o obnově přírody, které bylo 29. července zveřejněno v Úředním věstníku EU, ukládá členským státům povinnost vypracovat do dvou let národní plány obnovy. Cílem nařízení je obnovit 20 % půdy Evropské unie do roku 2030 a všechny degradované ekosystémy do roku 2050. Téměř 30 % rašelinišť, včetně zemědělské půdy, bude muset být obnoveno do roku 2030, přičemž čtvrtina z nich bude navracena vodě. Do roku 2050 bude muset být obnoveno 50 % rašelinišť, přičemž třetina z nich bude navracena vodě. Zemědělci využívají výjimku: obnova rašelinišť na zemědělské půdě není povinná.

Jakmile nařízení za dvacet dní vstoupí v platnost, budou mít členské státy dva roky na to, aby předložily své návrhy národních plánů obnovy Evropské komisi, která bude mít šest měsíců na jejich posouzení. Členské státy pak budou mít dalších šest měsíců na dokončení a zveřejnění svých plánů. Tyto plány budou muset být revidovány dvakrát před rokem 2050, jednou před rokem 2032 a jednou před rokem 2042. Komise má rovněž tři měsíce a dvacet dní na vypracování návrhu prováděcího aktu, který upřesní podobu národních plánů. ▶



Mezi nejpřísnější pravidla tohoto nařízení, která by mohla způsobit problémy v zemědělství, patří následující:

#### 1. Cíle obnovy rašelinišť:

- Do roku 2030 obnovit 30 % odvodněných rašelinišť využívaných pro zemědělství, přičemž nejméně čtvrtina z nich musí být obnovena jako vodní plocha.
- Do roku 2040 obnovit 40 % těchto ploch, přičemž nejméně třetina z nich by měla být navrácena vodě.
- Do roku 2050 obnovit 50 % těchto ploch, přičemž nejméně jedna třetina z nich bude navrácena vodě.

#### 2. Přeměna zemědělské půdy:

Přeměna obdělávané půdy na trvalé travní porosty a provádění intenzifikačních opatření doprovázených snížením odvodnění až do úplné obnovy s možností paludikultury nebo založení rašelinotvorné vegetace.

#### 3. Omezená flexibilita při provádění:

Ačkoli si členské státy mohou vybrat z řady opatření pro obnovu odvodněných rašelinišť, flexibilita zůstává omezená v případě významných negativních dopadů na infrastrukturu, budovy, přizpůsobení se změně klimatu nebo jiné veřejné zájmy.

#### 4. Podněty a pobídky k obnově:

Členské státy by měly podporovat obnovu rašelinišť způsobem, který je atraktivní pro zemědělce a soukromé vlastníky půdy, a podporovat přístup ke školení a poradenství o výhodách obnovy rašelinišť.

Tato opatření mohou pro zemědělce a vinaře představovat problém kvůli možným dopadům na využívání půdy, nákladům spojeným se zpracováním a vypouštěním vody a možným konfliktům se stávající infrastrukturou a zemědělskými činnostmi.

Zákon navrhuje několik kritérií pro měření účinnosti opatření na obnovu přírody:

#### 1. Stav typů přírodních stanovišť a jejich vývoj:

Sledování stavu typů přírodních stanovišť a jejich vývoje, jakož i kvality stanovišť pro cílové druhy.

#### 2. Plocha městské zeleně:

Sledování plochy městské zeleně a pokryvu městských stromů v zónách městských ekosystémů.

#### 3. Indikátory biologické rozmanitosti pro zemědělské ekosystémy:

Sledování alespoň dvou ukazatelů biologické rozmanitosti pro zemědělské ekosystémy vybraných členskými státy.

#### 4. Populace běžných druhů ptáků v zemědělském prostředí:

Sledování populací běžných druhů ptáků zemědělské krajiny uvedených na seznamu.

#### 5. Ukazatele biologické rozmanitosti pro lesní ekosystémy:

Sledování nejméně šesti ukazatelů biologické rozmanitosti lesních ekosystémů vybraných členskými státy.

#### 6. Počet a rozmanitost druhů opylovačů:

Sledování početnosti a rozmanitosti druhů opylovačů v souladu se zavedenou metodikou.

#### 7. Plocha a stav oblastí pokrytých uvedenými typy přírodních stanovišť:

Sledování rozlohy a kvality stanovišť zahrnutých druhů.

#### 8. Účinnost kompenzačních opatření:

Sledování rozlohy a umístění oblastí, kde došlo k výraznému zhoršení stavu typů přírodních stanovišť a biotopů druhů, a oblastí, na nichž byla provedena kompenzační opatření.

Tato kritéria jsou určena k pravidelnému vyhodnocování dopadu přijatých opatření a k odpovídající úpravě plánů obnovy, aby bylo zajištěno dosažení cílů stanovených pro roky 2030 a 2050.

**AREV/AYNARD DE CT/30. 7. 2024/JS**

### **Nové genomické techniky**

Belgické předsednictví plánovalo předložit v uplynulém týdnu ke schválení členskými státy další kompromis týkající se přístupu k novým genomickým technikám. Snaha Belgie uzavřít k tomuto tématu pozici za svého předsednictví ale ztroskotala poté, co několik zemí včetně Polska odmítlo změny textu, které byly zaměřeny na výjimky pro patentovaná semena. Kompromisní znění textu mělo být hlasováno dne 26/06/2024, z programu bylo ale hlasování staženo pro nedostatečnou podporu. Pozice Rady měla být mandátem pro vyjednávání o nových genomických technikách s Evropským parlamentem, který svoji pozici přijal už začátkem letošního roku. Podle evropské osivářské asociace Euroseeds nedosažení dohody bude znamenat nejméně roční zpoždění při schvalování jakýchkoli právních předpisů, protože nyní bude Radě EU předsedat Maďarsko (2. polovina roku 2024) a Polsko (1. polovina roku 2025), přičemž obě tyto země jsou proti novým genomickým technikám. Do té doby může mít podle Euroseeds Evropská

Unie potíže s identifikací dovážených výrobků vyvinutých pomocí nových genomických technik, což vytvoří nevýhodu pro evropské zemědělce, ale výhodu pro třetí země.

**FOODNET.CZ, 2. 7. 2024**

### **Glyfosát v EU**

Skupina environmentálních organizací dne 27/06/2026 oznámila, že podá žalobu na Evropskou komisi k nejvyššímu soudu Evropské Unie kvůli povolení prodloužení licence na používání glyfosátu o deset let. Jedná se o reakci na rozhodnutí Evropské komise odmítnout žádost Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) a pěti dalších nevládních environmentálních organizací o interní přezkum rozhodnutí o opětovném povolení licence pro glyfosát. Podle environmentálních organizací jednala Evropská komise v rozporu s pravidly Unie, když se rozhodla ignorovat studie o možné škodlivosti glyfosátu pro člověka a životní prostředí. Evropská komise ale toto nařčení popírá. Očekává se, že soudní řízení zahájené nevládními organizacemi u evropského tribunálu potrvá přibližně dva roky.

**FOODNET.CZ, 2. 7. 2024**

### **Globální oteplování ohrožuje vinařství: hrozba bakterie Xylella fastidiosa v evropských vinicích**

Brusel - Globální oteplování ohrožuje středomořské vinice šířením infekce rostlin známé jako Pierceova choroba. Vyplyvá to z údajů služby Copernicus Land Monitoring Service (CLMS), která vysvětlila, že Pierceova choroba, která pochází z Ameriky, kde devastovala místní vinice, se nyní dostala do různých oblastí Středomoří a je způsobena bakterií Xylella fastidiosa. Její další poddruh postihl staleté olivovníky v Apulii. „Nyní by mohly být dalšími postiženými evropské vinice, což by mohlo mít dopad na trh v hodnotě 130 miliard eur“, bije na poplach služba. Hrozbu vypuknutí epidemie bakterie Xylella ve Středomoří ještě zvyšuje očekávaný nárůst teplot způsobený změnou klimatu, protože bakterii se daří v teplejších podmínkách. To řadí ostrovy mezi nejzranitelnější území. Jejich mírné mikroklima totiž znamená, že infikované rostliny se ▶

nemohou zotavit prostřednictvím „zimní kúry“, tj. úhynu bakterie v zimním období v důsledku sezónního poklesu teplot.

Podle údajů je jedním z ostrovů, který je vystaven značnému ohrožení, Mallorca. Nejen proto, že je jediným regionem v Evropě, který se již potýká s Pierceovou chorobou révy, ale také proto, že zde byly zjištěny všechny tři hlavní poddruhy bakterie *Xylella fastidiosa*, které ohrožují také olivovníky a mandloně. V této souvislosti začali dva výzkumníci z Institutu interdisciplinární fyziky a komplexních systémů na Mallorce – zkoumat riziko vypuknutí Pierceovy choroby v Evropě podle různých scénářů globálního oteplování. Na základě různých klimatických prognóz modelovali šíření bakterie *Xylella* i křísu Pěnodějky obecné (*Philaenus spumarius*), která se živí mízou a přenáší bakterii z jedné rostliny na druhou, protože pochopení interakce mezi bakterií a jejím přenašečem je klíčové pro předvídaní potenciálních epidemií. Vyšší teploty sice podporují růst bakterie, ale zároveň se očekává, že v Evropě vytvoří sušší podmínky, které budou bránit populaci hmyzu, a tím i šíření choroby. Oba výzkumníci spolupracovali s multidisciplinárním týmem fyziků, matematiků, biologů, entomologů a klimatologů a společně vyhodnotili rostoucí riziko v různých geografických měřítkách, od národní úrovně přes úroveň regionů s chráněným označením původu (CHOP) až po samotné srdce vinařských oblastí. V této poslední fázi tým využil zejména údaje z Corine Land Cover (Clc), celoevropské inventarizace půdního pokryvu v rámci Copernicus Land Monitoring Service (CLMS).

Výsledky jsou znepokojivé. Tým například zjistil, že při současném scénáři globálního oteplování +1,5 °C je podíl ohrožené plochy vinic přibližně 25 % ve francouzských regionech s CHOP a 60 % v italských regionech s CHOP. Důležité evropské CHOP, jako jsou části jižního údolí Rhôny, Provence a Languedoc ve Francii, Penedés ve Španělsku, Bairrada v Portugalsku a Chianti a Brunello di Montalcino v Itálii, by mohly být ohroženy bakteriemi. Oba vědci rovněž zjistili, že pokud se průměrná globální teplota zvýší o +3 °C, riziko rozšíření Pierceovy choroby mimo oblast Středomoří do dosud nezasazených kontinentálních oblastí Francie a Itálie – jako je Akvitánie a Lombardie – se výrazně zvýší. Situace je proto varováním, které vyžaduje na-

léhavý vývoj protiopatření ke zmírnění šíření nemoci. Která opatření jsou nejúčinnější, je však stále otevřenou otázkou. Jedním z přístupů k omezení šíření choroby je kácení velkého množství stromů, což je drastické opatření, které použily úřady v Apulii. Rovněž se usiluje o vyšlechtění odrůd rostlin odolných vůči této chorobě. V současné době je však hlavním způsobem boje proti této chorobě kontrola populace hmyzu. To obecně zahrnuje likvidaci bylin a keřů, které hrají roli v životním cyklu hmyzu.

**EUNews.IT/GIULIA TORBIDONIOVÁ/3. 7.**

**2024/JS**

### **Ve Švýcarsku byl zjištěn nový škůdce révy vinné**

Japonský brouk (*Popillia japonica*), který byl v Evropě poprvé spatřen v roce 2014, se dostal až k německým hranicím, do blízkosti Bádenské vinařské oblasti a úředníci podnikají veškerá opatření, aby jeho postup zastavili. Ve švýcarské Basileji se chytilo do pastí s návnadami 38 těchto brouků, z dálky připomínajících chrousty. Dříve byli tito brouci nalézáni pouze po jednom, což naznačovalo, že se jedná o jednotlivé černé pasažéry; 38 brouků najednou svědčí již o kolonii. Švýcarské úřady vytvořily kolem městské školky, kde byli brouci odchyceni, kilometrovou zónu, která bude pečlivě monitorována. V okruhu pěti kilometrů jsou rovněž rozmístěny pasti a místní obyvatelé mají nyní zakázáno odvážet z této zóny zelený materiál, kompost nebo zeminu.

*Popillia japonica* se živí širokou škálou rostlin, od travin přes peckoviny, jablka, kukuřici až po růže, a je proto velmi ničivý. Prokousává se i vinicemi. Samičky brouků mohou ročně vyprodukovat až 300 vajíček, která se vyvíjejí v půdě, takže je obtížné je odhalit. Spojené státy vynakládají na boj s tímto škůdcem nejméně 460 milionů dolarů ročně – tato částka je pravděpodobně drasticky podhodnocená, protože poslední oficiální údaje pochází z roku 2015. EU zařadila japonského brouka mezi karanténní škůdce plodin. Japonský brouk se poprvé objevil v severní Itálii v roce 2014 a do roku 2017 se rozšířil až k jižní hranici Švýcarska.

Potenciální škody na výnosech šesti hlavních hostitelských plodin, které brouk způsobuje, se pohybují od 30 milionů do 7,8 miliard eur ročně, uvádí

web [popillia.eu](http://popillia.eu), který se věnuje zprávám o tomto broukovi. Velké země produkující hrozny a víno, jako je Francie nebo Itálie, by byly postiženy potenciálními ročními náklady na škody ve výši přibližně 92 milionů eur, resp. 62 milionů eur. Na stránkách se také uvádí, že brouk ohrožuje celé zemědělské odvětví, městskou krajinu a biologickou rozmanitost v napadených oblastech. Přitom brouk *Popillia japonica* není ve svém rodném Japonsku považován za škůdce.

**MEININGERS-INTERNATIONAL.COM/9. 7.**

**2024/JS**

### **Dánsko plánuje zavést daň z emisí ze zemědělských podniků**

Dánsko plánuje zavést daň z emisí ze zemědělských podniků. Mělo by se jednat o jednu z prvních uhlíkových daní ze zemědělství na světě, jejím cílem je dosáhnout klimatického cíle pro rok 2030. Od roku 2030 by zemědělci měli platit daň ve výši 300 Dánských korun (26,50 EUR) za tunu ekvivalentu CO<sub>2</sub>, po pěti letech by se měla daň zvýšit na 750 Dánských korun za tunu. Zemědělci by ale současně měli mít výhodu vyšších daňových odpočtů. Dánský plán by mohl snížit emise v roce 2030 o 1,8 milionu tun CO<sub>2</sub>, čímž by byl splněn dánský cíl snížit v daném roce emise o 70 %. Na podporu přechodu k udržitelnějším postupům Dánsko uvolní 40 miliard Dánských korun.

**STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 30.**

**6. 2024**

### **Notifikace estonského zákona o dani ze sladkých nápojů**

Estonská vláda předložila Komisi 3. 7. 2024 návrh zákona o dani ze sladkých nápojů, který by měl platit od 1. 1. 2026. Návrh zákona navrhuje zdanění nápojů obsahujících cukr a/nebo sladidla. Pro účely návrhu zákona se pojmem „slazené nápoje“ rozumí jakákoli potravina určená ke konzumaci v tekuté formě nebo jako přípravek (např. ve formě sirupu, granulí nebo prášku) pro výrobu těchto nápojů, která obsahuje nejméně 5 g cukru na 100 ml nápoje nebo sladidla nebo obojí. Zdanění je progresivní s cílem vytvořit pobídky pro výrobce:

- Sazba daně pro slazené nápoje obsahující nejméně 5 g, ale méně než 8 g cukru na 100 ml nápoje činí 0,15 €/l nápoje ▶

- Sladké nápoje s obsahem cukru 8 g nebo více na 100 ml nápoje podléhají daňové sazbě ve výši 0,45 €/l nápoje
- Sazba daně pro slazené nápoje, které obsahují pouze sladidla nebo sladidla i cukr a jejichž obsah cukru je nižší než 5 g na 100 ml nápoje, činí 0,15 €/l nápoje bez ohledu na obsah sladidel
- Sazba daně pro sladké nápoje, které obsahují sladidla i cukr a mají obsah cukru nejméně 5 g, ale méně než 8 g na 100 ml nápoje, činí 0,3 €/l nápoje
- Sazba daně pro sladké nápoje, které obsahují sladidla i cukr a mají obsah cukru nejméně 8 g na 100 ml nápoje, činí 0,45 €/l nápoje
- Sladký nápoj, který se musí pro konzumaci ředit nebo rozpouštět, se zdaňuje na základě množství a obsahu cukru a/ nebo sladidel v nápoji ředěném nebo rozpouštěném podle doporučení výrobce. Pokud je doporučení pro ředění nebo rozpouštění uvedeno jako rozmezí, sladký nápoj se zdaňuje podle nejvyššího obsahu cukru nebo sladidla v tomto rozmezí. Není-li doporučení pro ředění nebo rozpouštění uvedeno, je takový sladký nápoj zdaněn za předpokladu, že je ředěn nebo rozpouštěn v poměru 1:6.

Plátcem daně je výrobce, dovozce nebo nabyvatel sladkého nápoje z jiného členského státu Evropské unie. Daňová povinnost vzniká v okamžiku, kdy je sladký nápoj poprvé poskytnut ke komerčním účelům v Estonsku. Sladké nápoje jsou osvobozeny od daně, pokud jsou:

- určeny k použití při výrobě potravin, včetně jiných sladkých nápojů, farmaceutických výrobků a zdravotnických prostředků;
- připraveny na místě v místě prodeje bez maloobchodního balení a určeny k okamžité spotřebě;
- jsou určeny k prodeji v místě prodeje bez maloobchodního balení a určeny k okamžité spotřebě.

- Dani ze sladkých nápojů nepodléhají:
- alkohol ve smyslu zákona o dani z lihu, tabáku, paliv a elektřiny;
  - léčivé přípravky ve smyslu zákona o léčivech;
  - zdravotnické prostředky ve smyslu zákona o zdravotnických prostředcích;
  - doplňky stravy, počáteční a pokračovací kojenecká výživa, potraviny pro zvláštní lékařské účely a denní dávky pro regulaci hmotnosti ve smyslu zákona o potravinách;

- ovocné šťávy, ovocné šťávy z koncentráty šťávy, nálevové šťávy, koncentráty ovocných šťáv, ovocné šťávy v prášku, ovocné šťávy se sníženým obsahem cukru, ovocné šťávy z koncentráty šťávy se sníženým obsahem cukru, koncentráty ovocných šťáv se sníženým obsahem cukru a zeleninové šťávy bez přidaného cukru nebo sladidel;
- mléko a mléčné výrobky podle části XVI přílohy I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty.

TRIS 2024/0373/EE (JS)

### Notifikace finského vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon o alkoholu

Finská vláda předložila Komisi 5. 7. 2024 návrh zákona o změně zákona o alkoholu, projednávání bude ukončeno 8. 10. 2024. Právní stav je takový, že maloobchodní prodej alkoholických nápojů je zčásti výhradním právem státního lihového podniku a zčásti je otevřen licencovaným maloobchodníkům. Podmínky pro udělení takové licence jsou nediskriminační a návrhem by se nezměnily. Návrh by umožnil dodávku alkoholických nápojů příjemci na místo, které si příjemce zvolí, prostřednictvím zvláštní licence na výdej alkoholických nápojů, tj. návrh by umožnil přepravu a dodávku alkoholických nápojů odběrateli. Podle současného zákona může být alkohol kupujícímu dodán pouze v autorizované maloobchodní prodejně nebo v licencovaných prostorách. Pro získání licence na maloobchodní prodej alkoholických nápojů nejsou stanoveny žádné požadavky týkající se státní příslušnosti žadatele nebo země původu výrobků. Požadavky se týkají takových aspektů, jako je plnoletost žadatele a jeho bezúhonnost (např. žadatel nebyl v posledních pěti letech v úpadku nebo nebyl odsouzen za trestný čin související s podnikatelskou činností) a oprávnění maloobchodní prodejny (§ 13, 17 a 35 zákona o alkoholu). Navrhované udělení nové licence na dodávku alkoholických nápojů navíc není vázáno na státní příslušnost žadatele ani na zemi původu výrobků. Licence na dodávání alkoholických nápojů by mohla být udělena (odchylně od požadavků na licence pro maloobchod nebo licencované provozovny) i v případě, že žadatel nemá ve

Finsku provozovnu. Omezení maloobchodního prodeje alkoholických nápojů, včetně nové licence, vychází z myšlenky, že alkohol způsobuje značné sociální, zdravotní a finanční škody, které má nařízení omezit. Právní požadavky systému maloobchodních licencí byly projednány ve věci C-198/14 Visnapuu (bod 119) a v rozsudku Nejvyššího soudu Finska (KKO 2018:46). Vycházelo se z toho, že omezení jsou v souladu s požadavky práva Unie a spadají do pravomoci členského státu.

TRIS 2024/0387/FI (JS)

### Německo: Víno nebezpečnější než cigarety?

Zatímco automaty na cigarety mohou být umístěny kdekoli na veřejných prostranstvích, pro automaty na alkohol, a tedy i na víno, platí jiná pravidla, pokud jde o místo jejich instalace. Podle § 9 zákona o ochraně mládeže nesmí být alkoholické nápoje nabízeny v automatech na veřejnosti. Tento zákaz neplatí pouze tehdy, „pokud je automat zřízen v komerčně využívané místnosti a technické zařízení nebo stálý dohled zajišťují, že děti a mladiství nemohou alkoholické nápoje odebrat“. Žena si na svém soukromém pozemku zřídila automat se svým vínem a šumivým vínem na ulici před svým domem. Příslušná městská rada ji poté provozování automatu zakázala, čímž vytvořila precedent. Informovala o tom mimo jiné Zemědělská komora Porýní-Falce. Žena proti zakazu podala žalobu, v níž se mimo jiné odvolávala na – podle jejího názoru nezákonné – nerovné zacházení s vínem a tabákovými výrobky. Zejména proto, že odebrání výrobků nezletilými bylo znemožněno technickým zařízením na automatu – pravděpodobně skenerem občanských průkazů nebo podobným zařízením. Správní soud v Koblenzi rozsudkem ze dne 27. května 2024, 3 K 972/23.KO, žalobu ženy zamítl. Žalobkyni byla uložena povinnost uhradit náklady řízení. Má měsíc na to, aby podala odvolání k Vrchnímu správnímu soudu Porýní-Falce.

V rozsudku se mimo jiné uvádí, že nikotin a alkohol nelze srovnávat. Jsou zde zmíněny rozdílné způsoby působení. Soud píše: „I když mohou být z dlouhodobého hlediska podobně škodlivé pro zdraví, jejich bezprostřední účinky z hlediska ochrany nezletilých jsou natolik ▶

odlišné povahy a váhy, že to odůvodňuje nerovné právní důsledky. Nikotin - na rozdíl od alkoholu - není omamnou látkou.“ Dále se argumentuje tím, že osoby pod vlivem alkoholu svým chováním častěji ohrožují sebe nebo ostatní. Jak bude takový rozsudek přijat vinařským odvětvím? Jaké požadavky dostaly četné vinařské podniky, které provozují automaty na víno, od příslušné obce? Jeden z mladých vinařů, který si nepřeje být jmenován, říká, že si svůj automat jednoduše zřídil - „ptát se úřadů vede většinou jen k problémům“. Automat je však umístěn na dvoře, bytí volně přístupným. K prokázání věku je třeba naskenovat občanský průkaz nebo řidičský průkaz, podobně jako je tomu u automatů na cigarety. Jedno biovinařství ve Falci, které svůj automat instalovalo před dvěma lety a tvrdí, že nyní prostřednictvím automatu prodává 7-8 % svého celkového prodeje lahvového vína, by také raději zůstalo v anonymitě. Přestože je automat umístěn v areálu podniku a není z ulice vidět, podnik by ho rád umístil na ulici, ale to vetoval památkový úřad. Na stavební úřad pak byla dokonce podána žádost, aby bylo povoleno postavit kolem automatu přístřešek - „komerčně využívaný prostor“ by tím měl být splněn. Společnost však nikdy nepožádala příslušný správní orgán o povolení instalace automatu. V okolí je ale dost automatů na víno, které jsou umístěny přímo na ulici, říká vinař, rozhodnutí v daném případě mi připadá jako svévo-le obce.

Na dotaz redakce WEINWIRTSCHAFT ohledně tohoto rozhodnutí - a rozdílného právního posouzení automatů na alkohol a tabák - adresovaný zmocněnci spolkové vlády pro otázky závislosti a drog přišla z tohoto oddělení stručná odpověď: Rozsudek byl vzat na vědomí. Z pohledu spolkového zmocněnce pro drogovou problematiku musí být vždy zajištěno dodržování zákona o ochraně mládeže, uvádí se v něm.

**WEINWIRTSCHAFT/9. 7. 2024/JS**

### **Komisař pro zemědělství: Východisko z vinařské krize**

Hlavním nástrojem pro reakci na vinařské krize je skupina na vysoké úrovni, která zahájila činnost v září, což polský politik a evropský komisař pro zemědělství Janusz Wojciechowski vysvětluje přímo v úvodu rozhovoru.

Těším se na její první zasedání v září a budu pozorně sledovat její práci. Musíme využít této příležitosti, abychom společně diskutovali o našich výzvách, posoudili další postup a společně rozhodli o opatřeních, která je třeba přijmout. Budeme zkoumat všechna řešení, která zajistí solidní a udržitelnou budoucnost odvětví, protože nám nejde jen o budoucnost našich vinic a vinařství, ale také o budoucnost nesčetných venkovských komunit v celé Evropě. Odvětví, které v posledních desetiletích vytvářelo značnou hodnotu, pokud jde o hospodářský růst a zaměstnanost v mnoha venkovských oblastech, se nyní nachází v citlivém bodě, kdy se ke strukturálním faktorům přidávají nepříznivé cyklické faktory. Spotřeba nadále klesá, zejména u červených vín, a v poslední době se zrychlila v důsledku snížení kupní síly spotřebitelů. To platí nejen v Evropské unii, ale i na hlavních exportních trzích. Pěstitelé se tak ocitají v nejistotě mezi poptávkou a produkcí. Je proto nutné diskutovat a uvažovat se všemi členskými státy o tom, jak pomoci odvětví čelit budoucím výzvám. Je naléhavě nutné vypracovat strategii, která pomůže odvětví i v budoucnu přinášet užitek a hodnotu.

Očekává se, že skupina na vysoké úrovni se sejde v období od září do prosince, podle potřeby třikrát nebo čtyřikrát, aby dospěla ke konkrétním politickým závěrům a doporučením pro Evropskou unii a členské státy. Kromě strukturálních nástrojů, které bude v nadcházejících měsících zkoumat skupina na vysoké úrovni, požaduje evropské vinařské odvětví rychlé krátkodobé nástroje, zejména snížení produkčního potenciálu s dočasným a trvalým vykloučením. Komise již zasáhla mimořádnými opatřeními v loňském roce (krizová destilace pro Francii ve výši 200 mil. €) a nedávno v letošním roce (15 mil. € na destilaci v Portugalsku), aby pomohla odstranit přebytek některých vín na trhu. Jedním z cílů skupiny na vysoké úrovni je spolupracovat s vinařským odvětvím a členskými státy na vypracování harmonizovaných a soudržných strukturálních opatření. Francie předložila žádost o definitivní vykloučení až 8. července 2024 a Komise ji v současné době analyzuje. Pokud jde o povolení k výsadbě, Komise pracuje na možném prodloužení jejich platnosti v rámci dostupných zákonných pravomocí.

Na setkání 9. července na vinicích Rioja v Logroňu reprezentativní orga-

nizace evropského vinařského odvětví ze Španělska, Francie a Itálie zdůraznily vážnou situaci, v níž se odvětví nachází, a vyzvaly evropské orgány k přijetí odvažných a ambiciózních opatření, uvádí se ve společné tiskové zprávě zveřejněné 17. července.

**VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/18. 7. 2024/JS**

### **Francie: Vinařská krize je naléhavá, nikoli běžná záležitost**

Po evropských a parlamentních volbách už není čas na otálení: musíme jednat rychle a rozhodně, abychom poskytl konkrétní odpovědi na požadavky, které jsou vznášeny již měsíce/roky, tvrdí Jérôme Despey, předseda Rady pro víno FranceAgriMer, která se 10. července sešla na svém posledním zasedání ve svém funkčním období. Obnovení činnosti tohoto orgánu má ministerstvo schválit do října. Jérôme Despey: Zopakoval jsem ministerstvu zemědělství nespokojenost, kterou vyjádřil společný výbor Francie, Španělska a Itálie pro odvětví vína. Španělé, Italové a Francouzi mají mnoho společných bodů, pokud jde o tržní, klimatické a ekonomické otázky. Společná je naléhavá potřeba určit různé páky, které mají členské státy mobilizovat. Pro nás je to otázka dočasného a trvalého kloučení. Španělsko zaujímá stejný přístup jako Francie. Itálie je v otázce trvalého kloučení opatrnější, ale má stejné ambice, pokud jde o kloučení dočasné. I když se politické klima změnilo, a aniž bychom předjímali, co se může stát, očekáváme, že vláda a ministr zemědělství přijdou s řešením pro vinařské odvětví. Ministr zemědělství (Marc Fesneau) je stále na svém místě a musí řídit aktuální záležitosti. Žádám pana ministra, aby vyzval evropského komisaře pro zemědělství (Janusz Wojciechowski) k dosažení pokroku v návaznosti na oznámení, které Francie podala počátkem července orgánům EU ohledně dočasného a trvalého kloučení.

Ve Francii existují problémy s peněžními toky. Byla odblokována transformace státem garantovaných úvěrů (PGE) na dotované úvěry, nikoli však záruka za úvěry s nulovým úrokem na cash flow od Veřejné investiční banky (BPIFrance), která byla oznámena na Salonu zemědělství. Žádáme o to bezodkladně pro všechny zemědělce. Provedení tohoto závazku nevyžaduje ▶



legislativu, pouze pokyny. Nemůžeme vše odložit pod záminkou čekání na stabilizaci vlády. Evropská komise označuje, že od září vytvoří skupinu na vysoké úrovni (HLG), která bude vydávat pokyny od počátku roku 2025. Skupina na vysoké úrovni byla zřízena na žádost Copa Cogeca, aby se zabývala budoucností odvětví s ohledem na strukturální prvky a příští SZP. O tom, že by se mimořádná opatření vrátila zpět na HLG, nemůže být řeč, jinak by se ztratil další čas. Je třeba dodržet termíny projednané s Komisí (otevření jednotného místa pro klučení v polovině října 2024). Záměry Evropské komise budeme bedlivě sledovat. Skupina na vysoké úrovni se sejde 11. září, přičemž pro zástupce odvětví bude připraveno pouze jedno zasedání: jediné setkání s odborníky během sklizně je nepřijatelné. Chceme se více zapojit.

Když hovoříme o prodloužení povolení k výsadbě o tři roky pro tři země, všichni očekáváme okamžitou reakci Evropské komise. Dnes je cítit naléhavost: vinařský svět čeká na odpovědi na otázky, které jsou na stole již dlouho. O dočasném klučení mluvíme od roku 2019. Poté Bordeaux nastolilo otázku trvalého klučení. Po mobilizaci na konci roku 2023 se zvýšil tlak na definitivní vyklučení až do oznámení v únoru 2024 o 150 milionech eur a studii o tom, co by se dalo udělat se SOT vínem. Mezi francouzským ministerstvem zemědělství a Komisí probíhalo mnoho jednání. Nyní nastal čas reagovat mimořádnými opatřeními. Vinařské odvětví si nemůže dovolit čekat na politický čas. Vinaři mají stále větší potřeby. Je nezbytné mít jasnou představu o pravidlech, abychom mohli do poloviny října podat žádosti o dočasné i trvalé klučení. Potřebujeme konkrétní odpovědi hned.

**VITISPHERE/ ALEXANDRE ABELLAN/11. 7. 2024/JS**

### **Francie, Španělsko a Itálie nadále požadují podporu klučení dalších vinic**

Požadavek na snížení produkčního potenciálu vína, který původně vyvolali francouzští vinaři, se setkává se stále příznivější odezvou ve Španělsku, zatímco Itálie se z opatrnosti drží při zemi kvůli riziku poklesu dodávek na své trhy. Ve výboru Francie, Španělska a Itálie pro vinařské odvětví, který se sešel 9. července v Logronu ve španělské

Rioja, padl jednoznačný závěr: zatímco lokálně existují ohniska komerčního růstu (zejména šumivých vín: crémant, cava a především prosecco), celé evropské vinařské odvětví je celkově na jedné lodi, kde převažují zpětný ráz klesající spotřeby, inflace, geopolitická rizika a rozmary počasí. Během diskusí v Rioja zazněla od každé delegace dojemná svědectví o situacích, které se stávají alarmujícími na vinicích, jež jsou základem života na venkově. Všechny tři země jsou v zásadě zajedno, pokud jde o analýzu situace a reakce, které je třeba přijmout. Veřejné orgány dostanou od tří hlavních producentů zemí stejnou zprávu. V situaci nevyrovnaných trhů a napjatých pokladen jsou tři hlavní světové vinařské země stále jednotné v požadavcích na evropskou podporu dočasného klučení. I když se povaha žádosti liší: Francie žádala o její využití, zatímco Španělsko a Itálie poskytovaly podporu, aniž by před devíti měsíci identifikovaly jakoukoli potřebu. V Logroňu však Španělsko nyní otevřeně říká, že má problém s dočasným klučením, aby si zajistilo schopnost přizpůsobit se, což by snad mohlo rychle vést k definitivnímu klučení. Italské vinařské odvětví má tendenci využívat skladování vína a zelenou sklizeň, ale podpoří poptávku po dočasném klučení, které je zajímavá.

Řada evropských vinic má zájem o odloženou restrukturalizaci jako způsob adaptace a tím využít odpočinku půdy, což by byl vynikající nástroj. Všichni si přejí rychlé potvrzení tříletého prodloužení povolení k výsadbě, jde o nástroj, který nikoho nic nestojí a umožní proces obnovy pozastavit. Odvětví žádá odpovědi do října, tedy po sklizni v roce 2024, a ví, že čas se krátí. Je třeba vytvořit soubor nástrojů s krizovými opatřeními (klučení, destilace, soukromé skladování) a regulačními opatřeními (prodloužení povolení k opětovné výsadbě o 3 roky, stanovit nulový nárůst plochy vinic).

Při budoucích jednáních o SZP 2027 se musí najít flexibilita a pružnost ve schopnosti podpořit odvětví, jinak budou reakce příliš pozdní. Větší pružnost je potřeba i ve financování. V dlouhodobém horizontu se počítá s prací skupiny na vysoké úrovni pro odvětví vína, kterou oznámila Evropská komise. Tato skupina se má sejít 11. září a mohla by přijmout regulační změny na podporu odvětví. Nápadů na regulační nástroje je spousta, musí se dát na papír. Nelze vést jednání, která trvají měsíce: politický

čas není totéž co ekonomický čas. Když přijde krize, je nutné ji přijmout s plánovanými oznámeními a definovaným spolufinancováním. Jednání této skupiny na vysoké úrovni po nejméně třech zasedáních by měla začátkem roku 2025 předložit návrhy systému povolování výsadby (prodlouženého do roku 2045), který bude přezkoumán v roce 2028 a který zůstává dosud nejlepším a nejlépejším systémem. Problém je v tom, že Evropská komise žádá odborníky pouze o účast na prvním jednání, které se uskuteční v září. Vzhledem k tomu, že tato skupina bude pracovat na konkrétních řešeních pro budoucnost vinařského odvětví, je více než důležité, aby se zapojila do celého procesu, který má dospět k závěrům do začátku roku 2025.

Další zasedání společného výboru Francie, Španělska a Itálie se uskuteční koncem roku v Madridu.

**VITISPHERE/ ALEXANDRE ABELLAN/10. 7. 2024/JS**

### **Francie: Pokuty ve výši 5 000 €/ha za neobdělávané vinice**

Neobdělávané vinice i letos v létě hyzdí Bordeaux, tyto vinice byly po léta opuštěny kvůli poklesu spotřeby a poklesu cen vín, a nově i ty, které letos poškodila plíseň révy. Ačkoli nejsou k dispozici aktuální údaje o počtu neobdělávaných vinic, prefektura Gironde v tiskové zprávě přiznává větší rozsah obav vyvolaných přítomností četných opuštěných nebo zanedbaných vinic v departementu. Na zasedání krizového útvaru pro vinohradnictví ve čtvrtek 25. července vláda oznámila, že provádí první kontroly klučení neobdělávaných vinic z důvodu „neplnění povinností majitelů vyplývajících z právních předpisů“, přičemž první úřední zprávy o nedodržení předpisů vypracovali pověřeni a přísežní zástupci. Těmito zprávami se nyní budou zabývat soudy v Bordeaux a Libourne. Tato řízení by měla „povzbudit majitele a pěstitele ke klučení neudržovaných vinic“, říká prefekt regionu Nouvelle-Aquitaine, který připomíná, že „stát a Rada pro obchod s vínem v Bordeaux (CIVB) se zavázaly k rozsáhlému plánu hygienického klučení“, jehož druhá vlna žádostí právě probíhá.

V Gironde se o pokrok v této citlivé otázce již několik let snaží Fédération des Grands Vins de Bordeaux (FGVB) a Direction régionale de l'Alimentation, ▶

de l'Agriculture et de la Forêt de Nouvelle-Aquitaine (DRAAF) se této problematice ujalo a od jara vydává trestní oznámení na základě prefekturní vyhlášky ze dne 26. května 2021 o boji proti fytoplasmovému zlatému žloutnutí révy (flavescence dorée). V ní se zejména uvádí, že „každý vlastník nebo držitel je povinen zničit nebo obnovit jakoukoli neošetřenou révu nacházející se ve vzdálenosti menší než 250 m od kultivované révy“. Tato trestní oznámení by měla vést k řízením o trestních transakcích, která zahrnují pokuty až do výše 5 000 €/ha, které budou uloženy pachatelům, uvádí prefektura. Jedná se o 26 hektarů opuštěných vinic v pěti obcích, přičemž první čtyři případy předané státnímu zastupitelství budou pravděpodobně symbolické, zatímco 500 varovných dopisů bylo právě odesláno na vinice, které jsou již léta opuštěné. Problém opuštěných vinic, který se počítá na tisíce hektarů (prefektura uvádí 2 450 ha), trvá posledních 10–15 let. Cílem odborníků není ukládat pokuty, ale vyvíjet tlak, aby se neobdělávané vinice vyklučily. Někteří majitelé mají finanční prostředky na vyklučení vinic a někteří mohou využít programů kompenzace uhlíku a začít využívat zalesňování. Pryč jsou doby opakovaných soudních příkazů a nyní je čas na trestní sankce, které by majitele opuštěných vinic přiměly k rychlému dodržování předpisů, protože vinaři už mají tohoto nešvaru plné zuby.

Vinaři, kteří nechávají své vinice zplahnout, jsou vyzýváni, aby se obrátili přímo na Alliance Forêt Bois, protože družstvo může za vyklučení vinařů zaplatit a následně pozemky na 20 let zalesnit (prostřednictvím uhlíkových kreditů). Je pravda, že to půdu na 20 let zavazuje, ale udržuje to dobré vztahy se sousedy. Počet opuštěných hektarů se množí a není jediná apelace, která by zůstala nedotčena.

**VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/29. 7.**

**2024/JS**

### **Quo vadis, Francie?**

Zatímco zpočátku se v sociálních médiích spekulovalo o posílení družstevnictví a ekologického zemědělství ve světle volebního vítězství levicové aliance Nová lidová fronta, nyní panuje velká nejistota. Několik týdnů před sklizní hroznů ročníku 2024 proto četní představitelé odvětví vehementně připomí-

nají, že hrozící politická patová situace by mohla stát mnoho vinařů živobytí a že francouzské vinařství jako celek by se mohlo stát „vedlejší obětí“ Macronova rozhodnutí vypsat nové volby. Řada prvků balíčku opatření, který premiér Attal a ministr zemědělství Fesneau sestavili v návaznosti na protesty zemědělců na zemědělském veletrhu v Paříži a nepokoje vinařů na jihu Francie, totiž dosud nebyla provedena a hrozí, že kvůli promeškaným lhůtám nebude prosazena, a to i na úrovni EU. Kromě zjednodušování byrokratických procesů se to týká například přístupu k bezúročným půjčkám na likviditu, které byly slíbeny již v roce 2023. Zvláště důležité je snižování plochy vinic prostřednictvím dočasného nebo dokonce trvalého klučení, k jehož finanční podpoře Francie potřebuje souhlas EU a kde se časové okno pro příslušný postup stále více zužuje.

V každém případě byly de facto přeřušeny práce zákonodárců na takzvaném zákonu Egalim 4, který má zajistit spravedlivé platby vinařům zavedením cen pokrývajících náklady. Zcela nejistá je také budoucnost plánovaného zákona o budoucím zaměření zemědělství (PLOA), v němž mělo být zemědělství uznáno za základní zájem národa a počítalo se s cílem „zemědělské a potravinové suverenity“. „Nyní, když nutně potřebujeme odpovědi, nevíme, kdo budou naši partneři“ říká Joël Boueilh, prezident Vignerons Coopérateurs, který zdůraznil, že „ekonomický čas není totéž co politický čas“. Jinými slovy, zatímco politice hrozí, že kvůli nejasné většině, letní přestávce a olympijským hrám upadne do hlubokého spánku, příští sklizeň je za rohem, s nadprodukcí a nejistými možnostmi odbytu. Mnozí vinaři, kteří jsou v současné době po krk ve vodě nejen kvůli současným dešťovým srážkám, ale obecně, proto vzhlížejí méně k Paříži a více k Bruselu, protože vědí, že zde se vlastně bude rozhodovat o budoucnosti francouzského vinařství.

Evropská komise 8. července oznámila zřízení skupiny na vysoké úrovni (HLP) pro vinařský sektor – což jednak ukazuje, že si Brusel uvědomuje vážnost situace, ale také, znamená také zdržení, protože naléhavá rozhodnutí mohou být odložena až do doby, než bude skupina ustavena. Budoucí zásadní rozhodnutí Evropského parlamentu vyvolávají ještě větší obavy. Jérôme Bauer upozornil, že nyní zvolení poslanci se budou podílet na přípravě příští verze SZP 2027–2032, která rozhodne o budoucnosti našeho

vinařství. Na rozdíl od některých jiných vysoce liberalizovaných zemědělských odvětví se vinařství od roku 2008 těší zvláštní společné organizaci trhu (SOT), která stanoví značné regulace a specifické dotace na ochranu účastníků trhu. To je nepostradatelné pro Francii, Španělsko a Itálii, ale vždy bylo trnem v oku zemím s liberalizovanou tržní tradicí, jako je Dánsko a Nizozemsko, a také některým východoevropským členskými státy. Po případném pádu SOT vínem vidí někteří dokonce původní francouzský systém propojení původu a kvality v nařízeních o CHOP a CHZO v ohrožení.

**WEINWIRTSCHAFT/STEFAN PEGATZKY/11.**

**7. 2024/JS**

### **V Německu schváleno přes 300 hektarů nových vinic**

Spolkový úřad pro zemědělství a výživu (BLE) schválil 309 hektarů nových vinic v celém Německu pro rok 2024. Vyplývá to z prohlášení BLE. Jen ve spolkové zemi Porýní-Falc schválil BLE 257 hektarů. Z toho přibližně 221 hektarů bylo přiděleno vinařskému regionu Rheinhessen. Na druhém místě se umístila Falc s necelými 24 hektary vinic, následovaná Saale Unstrut s necelými 10 hektary. Zbývající vinice se rozkládají ve Württembersku (přibližně 9 hektarů), Nahe (přibližně 4 hektary), Sasku, Bádensku, Ahru a Frankách (po přibližně 2 hektarech). Ve vinařských oblastech Střední Rýn, Moselle a Rheingau byl schválen méně než 1 hektar nových vinic. Pouze v Hessische Bergstrasse nebyly přidány žádné nové plochy. Po přibližně 6 hektarech bylo povoleno také v Meklenbursku-Předním Pomořansku a Dolním Sasku a více než 3 hektary v Durynsku a Severním Porýní-Vestfálsku. V těchto spolkových zemích nejsou téměř žádné plochy, které by patřily do vinařské oblasti (CHOP pro jakostní víno).

Celkem bylo požádáno o přibližně 711 hektarů nových výsadeb. To je o 27 % méně než v roce 2023. Podle vinařského zákona může být v Německu každoročně schváleno 0,3 % plochy osázené v předchozím roce jako nové vinice. To, kdo získá kolik nové plochy, závisí především na poloze pozemku – například v závislosti na svažitosti, přičemž výhodnější jsou strmější lokality.

**WEINWIRTSCHAFT/22. 7. 2024/JS**

## Lucembursko: Pět projektů z oblasti zemědělství a vinařství připravěných začít zavádět inovativní řešení

Tisková zpráva – Podpora inovací je v lucemburském zemědělství a vinařství prioritou. Proto ministerstvo zemědělství, potravinářství a vinařství podporuje inovační a výzkumné projekty. Ve výzvě k předkládání projektů byli zemědělci osloveni, aby v rámci pilotního projektu předložili své inovační nápady spolu s poradenstvím. Na jaře bylo vybráno pět projektů k financování. Tyto projekty představují inovativní a praktická řešení vyvinutá zemědělci, vinaři a výrobci ve spolupráci s partnery z vědeckých a poradenských kruhů. Ministerstvo zemědělství, potravinářství a vinařství financuje tato inovativní aplikační řešení s cílem zpřístupnit poznatky získané z projektů celému zemědělskému sektoru. Mezi hledané oblasti uplatnění patří rozvoj nových odvětví výroby nebo tvorby hodnot, technická nebo ekologická zlepšení výrobního procesu, přizpůsobení se změně klimatu a rozšíření kooperačních sítí.

Ministryně Martine Hansenová zdůraznila, že řešení musí pocházet „od zemědělce pro zemědělce“, aby byla praktická. Z pěti nových projektů se tři týkají vinařství:

### Viti-Forst: Vliv Viti-Forstu na klima porostu, vodní bilanci půdy a fyziologii révy vinné

Výsadba stromů ve stávající monokultuře vinohradnictví (VitiForst) by mohla být účinnou strategií adaptace na změnu klimatu a přispět k zachování typičnosti lucemburských moselských vín. Sledováním stávající výsadby VitiForst s olší, javory a pěstovanými hrušněmi a výměnou s dalšími projekty VitiForst v regionu bude zkoumáno, jak stromy ovlivňují systém vinic.

Organizátor projektu: LIST

Doba trvání projektu: 1. 1. 2025 – 31. 12. 2026

### Biochar: Výroba a využití biocharu ve vinicích

Pomocí procesu pyrolýzy lze každoroční množství dřeva, odřezaného révi a vykloučených kmínků révy vinné přeměnit na biochar (dřevěné uhlí). Tato metoda umožňuje podniku udržet uhlík v koloběhu a začlenit jej do výroby kompostu. V rámci projektu se zkoumají a podporují další možnosti využití.

Organizátor projektu: IBLA

Doba trvání projektu: 01.07.2024 – 30.06.2026

### Olej ze semen révy: Místní využití matolin s olejem ze semen jako hlavním produktem

Při výrobě vína vzniká velké množství nevyužitých výlisků. Cílem tohoto projektu je prozkoumat ekonomický potenciál využití matolin se zaměřením na místní výrobu oleje ze semen hroznů révy vinné.

Organizátor projektu: LIST

Doba trvání projektu: květen 2024 až duben 2025

GOVERNEMENT.LU/4. 7. 2024/JS

## Viniční trať Vorbourg je třetí Pinot noir Grand Cru v Alsasku

Od 12. července 2024 je 74hektarová viniční trať Vorbourg třetí tratí v Alsasku, z níž lze vyrábět Pinot noir Grand Cru. Tato viniční trať, která se nachází jižně od Colmaru, se tak připojila k Hengstu ve Wintzenheimu a Kirchbergu v Barru, které toto uznání získaly jako první v roce 2022. Před rokem 2022 byly v regionu pro Grand Crus povoleny pouze bílé odrůdy révy vinné, kterých je nyní po vytvoření apelace Alsace Grand Cru v roce 1975 a několika pozměňujících vyhláškách 5l. Trať Vorbourg, která se z 95 % nachází v obci Rouffach a z 5 % v obci Westhalten, získala status Grand Cru v roce 1992, ale pouze pro odrůdy Ryzlink rýnský, Tramín, Rulandské šedé a Muškát žlutý.

Kvalita červených vín z Vorbourgu je již dlouho uznávána. Jižní až jihovýchodní expozice spolu s vápenitými a na železo bohatými jílovitými půdami zajišťují zralost a stabilitu polyfenolů, což je předpokladem pro hloubku barvy, která je v Alsasku neobvyklá. Na rozdíl od burgundských vín se musí stejně jako jejich bílé protějšky stáčet do rýnské flétny „Vin du Rhin“.

WEINWIRTSCHAFT/17. 7. 2024/JS

## Plocha biovinic v Rakousku dosahuje deset tisíc hektarů

Přibližně 24 % celkové plochy vinic je již certifikováno jako ekologické. Kromě toho má dalších 25 % rakouských vinic certifikát „Nachhaltig Austria“. Rakous-

ko nadále rozšiřuje svou průkopnickou roli v ekologicky uvědoměném vinohradnictví. Jak ukazují nejnovější údaje ministerstva zemědělství, 10 432 hektarů rakouských vinic je nyní poprvé certifikováno jako ekologické. To odpovídá téměř čtvrtině celkové plochy vinic. Tím se Rakousko dostalo do čela ekologicky uvědomělé produkce vína na celém světě. Podle zprávy „Svět ekologického zemědělství 2024“ (FiBL & IFOAM) se země již v roce 2022 umístila na prvním místě mezi všemi významnými vinařskými zeměmi s 21,5% podílem ekologického vinohradnictví – před Francií (20,7 %) a Itálií (18,1 %). Některá tuzemská vinařství mají dokonce více certifikací, např. Nachhaltig Austria.

Rozšířené jsou v této zemi i další ekologické certifikace: Více než desetina ekologických vinic je obdělávána biodynamicky (14 % plochy ekologických vinic). Kromě toho je přibližně 25 % rakouských vinic certifikováno podle značky kvality „Nachhaltig Austria“, která hodnotí více než 380 opatření přijatých vinařstvím – od péče o vinice až po hmotnost lahví s vínem. To prospívá nejen životnímu prostředí, ale i samotným vinařům, protože ekologicky uvědomělá certifikace je na mnoha odbytových trzích důležitým prodejním argumentem. Mezi ně patří například Skandinávie, Kanada a USA.

DER WINZER/15. 7. 2024/JS

## Švédsko nyní produkuje víno

Ve švédském Skåne jsou průkopníci výroby vína už desítky let. Dnes je zde více než 30 vinařství. Odpovědět na otázku „Tak co jste dělali ve Švédsku?“ slovy „ochutnávali jejich vína“ je důvodem přinejmenším k úsměvu. Švédské víno – to zní skoro jako sních na Havaji nebo dovolená na pláži v Grónsku. Ale jde o vážnou věc: „Dělají teď docela dobré věci,“ říká vinařský expert Lenz Moser z Rakouska. A měl by to vědět, vždyť pěstoval révu i v Číně. Zatímco na severu je hodně sněhu a ledu a především dlouhé zimy, klimatické podmínky na jižním pobřeží Švédska, v provincii Skåne, nejsou pro pěstování révy tak špatné. Teploměr může ukazovat až +30 °C a někdy i více, a to až do září – na skandinávské poměry dlouhé vegetační období.

Pěstují zde především PIWI odrůdy Solaris a Rondo. Vína z hroznů Solaris se ▶



vyznačují vysokými kyselinami, květinnou chutí a nízkým obsahem alkoholu. Pěstují se zde také odrůdy Rubin, Regent Léon Millot, Phoenix a Seyal blanc. Všechna vína mají jedno společné: Mají vyšší obsah kyselin. Vína lze ochutnat na místě ve vinařstvích, ale nemůžete si je koupit, protože státní Symbolaget, švédský obchod s alkoholem, bere svůj monopol vážně. Vína jsou téměř nesířená, což vzhledem k nízké hodnotě pH není nutné.

**ZDROJ: KLEINEZEITUNG.AT/FRANÇOISE**

**HAUSER/13. 7. 2024/JS**

### **Osm z deseti kalifornských vín má certifikát udržitelnosti**

Kalifornie je se svými přibližně 300 000 hektary jednou z největších vinařských oblastí na světě a podle vlastních údajů dosáhla hranice 60 % udržitelně certifikovaných vinic. Od založení „California Sustainable Winegrowing Alliance“ v roce 2003 vznikly certifikované vinice, které produkují více než 82 % objemu. To znamená, že osm z deseti lahví vína pochází z produkce certifikované jako udržitelná. Kalifornská udržitelnost zahrnuje čtyři kategorie: ekologické, biodynamické, udržitelné a regenerativní postupy produkce vína. Certifikované oblasti „Sustainable“ (udržitelné mají přispívat ke zdravému životnímu prostředí a zahrnují také sociální složky. V případě regenerativního vinohradnictví je cílem zlepšit stav půdy a zároveň čelit dopadům klimatických změn bez použití syntetických látek a zároveň zvýšit biologickou rozmanitost.

Pro srovnání: na Novém Zélandu je přibližně 40 000 hektarů vinic, z nichž je přibližně 96 % certifikováno jako udržitelné, ačkoli je zde laťka nastavena níže než u německého biovína, které tvoří přibližně desetinu vinic v Německu.

**WEINWIRTSCHAFT/17. 7. 2024/JS**

### **Španělská sklizeň hroznů zřejmě bude v roce 2024 průměrná**

Na Pyrenejském poloostrově začala první španělská sklizeň. S postupující sklizní se začínají vyjasňovat prognózy výnosu hroznů, které se ubírají správným směrem. Dne 4. července zahájilo vinařství Stratvs sklizeň v DOP Lanzarote malou šarží Syrahu, po níž následo-

vala Malvasia volcanica v dalších vinařstvích po celém ostrově. Na pevnině pak nyní probíhá sklizeň na prvních vinicích, například v Montilla-Moriles a Condado de Huelva v Andalusii. V oblasti CHOP Condado Huelva jsou odrůdy jako Sauvignon blanc, Chardonnay a Colombard mírně před loňským rokem, co se týče zralosti, s nižšími objemy než loni, ale zdravými hroznými vynikající kvality.

**VITISPHERE/SHARON NAGELOVÁ/25. 7. 2024/JS**

### **Nejněžší sklizeň hroznů na Sicílii**

Kvůli suchu a horku začala letos sklizeň hroznů na Sicílii dříve než kdykoli předtím. Dne 18. července byly ve vinařském družstvu Settesoli v Menfi sklizeny první hrozny odrůdy Pinot grigio – o dvanáct dní dříve než obvykle. V loňském roce družstvo zahájilo sklizeň hroznů 30. července. Hlavními důvody pro mimořádně brzký začátek sklizně v letošním roce byly horko a sucho. Extrémní sucho a časně horko letos urychlily vývoj vegetace révy. Na Sicílii spadne v průměru 500 až 600 litrů srážek na metr čtvereční za rok. Od loňského podzimu zaznamenali pouze 250 litrů srážek.

Na počátku roku panovaly vysoké teploty, což v kombinaci se suchem znamenalo, že réva vinná vyrašila zhruba o deset dní dříve než obvykle. Z toho vyplývá dvanáctidenní náskok při sklizni hroznů. Po hroznech Pino grigio budou v nejbližších dnech dozrávat také hrozny odrůd Sauvignon blanc, Moscato a Chardonnay. Situace se suchem na Sicílii je v současné době vážná. V zimě a na jaře tam téměř nepršelo. Některé nádrže již vyschly a v některých oblastech – včetně hlavního města Palerma – se uvažuje o přidělech vody, jak podle agentury APA informují italské noviny.

**DER WINZER/23. 7. 2024/JS**

### **Měření kvality hroznů pomocí FTIR**

Ve vinařství je objektivní hodnocení kvality hroznů při jejich dodání klíčové. Index LVWO, který vyvinulo Státní vzdělávací a výzkumné středisko pro vinohradnictví a ovocnářství (LVWO) ve Weinsberku, nabízí spolehlivý nástroj pro stanovení kvality hroznů. Tento index je založen na čtyřech ukazatelích

hniloby: Ergosterolu (složka buněčné stěny plísně), kyselině octové, glycerolu a kyselině glukonové. Parametry se měří přímo ve rmutu pomocí spektrometru v blízké infračervené oblasti (NIRS), což umožňuje rozdělit šarže hroznů při dodání do různých jakostních tříd. Nízké hodnoty jsou pozitivní, hodnoty nad 4,1 jsou podezřelé a nad 7,5 jsou jednoznačně shnilé.

Přístroje NIRS jsou drahé a obvykle se používají pouze ve velkých podnicích. Zařízení FTIR (infračervený spektroskop) od společnosti Foss jsou běžnější, ale nemohou měřit ergosterol. Proto byl index LVWO pro FTIR upraven odstraněním ergosterolu z výpočtu. Upravený index LVWO FTIR používá pouze kyselinu octovou, glycerol a kyselinu glukonovou. Na podzim roku 2023 bylo na LVWO Weinsberg analyzováno 995 hroznových moštů pomocí FTIR. Index LVWO FTIR prokázal spolehlivé zjištění zdravotního stavu vzorků ve srovnání s referenční analýzou. Nahnilé vzorky častěji vykazovaly nezralé hrozny s nízkým obsahem cukru, vyššími hodnotami celkových kyselin a pH v důsledku dehydratace a mikrobiální aktivity. V nahnilých vzorcích došlo také k rozkladu bílkovin a aminokyselin, což způsobuje, že dodatečný přírůstek fosforečnanu diamonného na začátku fermentace je kontraproduktivní.

Byl vytvořen soubor v programu Excel, který na základě naměřených hodnot FTIR vypočítá index LVWO a objektivně zobrazí zdravotní stav hroznových moštů. To umožňuje spolehlivé vyhodnocení a slouží jako podklad pro výpočet ceny za hrozny a posouzení kvality pro další zpracování ve sklepě.

**DDW/15. 7. 2024/JS**

### **Láhev na víno budoucnosti může, ale nemusí být opakovaně použitelná**

Na londýnském vinařském veletrhu 2023 shromáždili organizátoři ve spolupráci s Porto Protocol a Sustainable Wine Solutions 20 000 lahví vína, aby prověřili jejich vhodnost pro opakované použití. Výsledkem těchto zjištění je nyní charta a otevřený dopis vyzývající výrobce vína a skláře, aby urychleně přešli k opětovnému použití. Ačkoli autoři auditu uznávají, že opětovné použití lahví je stále ve fázi vývoje a že ekonomický model je křehký kvůli nedostatečné automatizaci a industrializaci, trvají na ▶



kolosálních ziscích, které může opětovně použití přinést: Je třeba si uvědomit, že písek je po vodě nejpoužívanějším zdrojem na světě a že nelze vyloučit pískovou krizi. Kompletní audit byl proveden u 1 017 lahví. Jeho výsledky byly poměrně poučné: z toho bylo 947 různých modelů lahví a 84 % z nich vážilo více než 420 g. Navzdory množství modelů se určité leitmotivy ukázaly být spíše pozitivní: klasické modely, jako jsou lahve Burgundsko, Bordeaux a Champagne a flétna, jsou rozšířené ve všech regionech světa, což odráží konzistenci stylů. Navíc barva skla byla poměrně jednotná a etikety nepředstavovaly skutečnou překážku pro opakované použití.

Zpráva, na jejímž základě vznikla Charta připravenosti k opětovnému použití, zdůrazňuje i další pozitivní základní aspekty: Na technické úrovni se používají stovky různých typů lahví, ale v očích spotřebitelů a prodejců vypadají všechny stejně. Nicméně i když jsou rozdíly nepatrné, jsou dostatečně významné na to, aby způsobily zmatek v dodavatelském řetězci; například pro výrobu klasické lahve Bordeaux existuje 120 forem. Pro zlepšení vhodnosti lahví na víno k opětovnému použití zpráva navrhuje několik cest, počínaje dohodou o hmotnosti lahví: cílem je definovat minimální hmotnost lahve, kterou lze bez rizika opětovně použít, aniž by byla ohrožena její mezinárodní univerzálnost. V současné době je odvětví rozděleno na zastánce jednorázového použití lehkých lahví a zastánce těžkých, standardizovaných lahví pro opakované použití. Kromě podpory všech akterů v tomto odvětví je samozřejmě nutné, aby se na této změně podílel i sklářský průmysl. A zpráva odkazuje na důležitý precedens, kterým jsou zátky. Když byl korkový průmysl konfrontován s problémem nekvalitních zátek, zpočátku jej odmítal. Problém se vyřešil až poté, co se výrobci korku spojili a naslouchali svým zákazníkům.

Zpráva konstatuje, že v posledních dvanácti měsících se průmysl více sjednotil kolem opětovného použití lahví, a to i mezi skláři, jako jsou O-I a Verallia, a poukazuje na četné iniciativy, které již probíhají v různých částech světa a kte-

ré ukazují proveditelnost tohoto systému ve velkém měřítku. Zúčastněné strany zprávy chtějí tento proces urychlit: ve Francii bude ve spolupráci s neziskovou organizací La Bande Verte podpořena kampaň „Reuse Ready“ a sklářům byl zaslán otevřený dopis podepsaný několika francouzskými společnostmi. V něm se zejména uvádí, že opakovaně použitelná láhev je zázračným lékem, který umožní skleněné lahvi udržet si status preferovaného obalu i v příštích letech.

**VITISPHERE/SHARON NAGELOVÁ/15. 7. 2024/JS**

### **Nejlehčí láhev šampaňského na světě**

Po čtyřech letech zkoušek společnosti Verallia France a Telmont oznámily, že se jim podařilo odlehčit 0,75 l lahve šampaňského na 800 gramů, což odpovídá snížení uhlíkové stopy při výrobě o 4 % ve srovnání s 835gramovým modelem, což požadoval Comité interprofessionnel du vin de Champagne (CIVC). Láhev na šampaňské Ecova 2 byla uvedena na trh v zelené barvě a postupně se rozšíří i na další barvy. Současně Verallia uvedla na trh odlehčenou poloviční láhev 0,375 l (z 500 g na 460 g, s 8% snížením emisí CO<sub>2</sub>) a pracuje také na verzi magnum. Ecova 2 se bude vyrábět v závodě Oiry, který zaměstnává 170 lidí v regionu Marne ve Francii a ročně vyrobí 200 milionů lahví.

Přední evropská společnost v tomto odvětví by ráda poděkovala společnosti Telmont za její několikaletou investici do velkého počtu šarží vína, která potvrdila odolnost lehkých lahví šampaňského, a slibuje, že se o svůj model podělí s ostatními skláři a CIVC, aby rozvíjeli standard pro šampaňské a pomohli tomuto odvětví snížit emise uhlíku. Společnosti Verallia se podařilo snížit hmotnost lahví z 900 na 835 gramů již v roce 1994. Její model Ecova byl v roce 2010 přijat CIVC jako model. V roce 2023 již Verallia vytvořila nejlehčí láhev Bordeaux na světě, která váží 300 gramů.

**VITISPHERE/MARION BAZIREAUOVÁ/18. 7. 2024/JS**

### **Burgundská vína odlehčují své lahve i uhlíkovou stopu**

Plán „Klimatický cíl“, který vypracoval Burgundský úřad pro uvádění vína na trh (BIVB), si stanovil mimořádně ambiciózní cíl: do roku 2035 chce snížit emise skleníkových plynů o 60 %, a proto je třeba přijmout okamžitá opatření. Prvním z nich, které marketingová rada určila, jsou skleněné lahve. Pokud odvětví přejde na průměrnou hmotnost lahví 400 g s 80% obsahem recyklovaného skla, může jen tímto způsobem snížit svou uhlíkovou stopu o 20 %, prohlásil ředitel BIVB v úvodu panelové diskuse, která se konala 3. července v Beaune. Jedem podnik se 14 ha vinic snížil hmotnost lahví jednoho ze svých vín přibližně o sto gramů. V důsledku toho ušetřil 10 tun skla na jednom ročníku. Nová generace zákazníků si stále více uvědomuje uhlíkovou stopu.

**VITISPHERE/17. 7. 2024/JS**

### **ChatGPT vymýšlí párování jídla a vína**

Použitím umělé inteligence (AI) se zabývá Valentin Brel, který vystoupil 27. června na konferenci Vignerons Coopérateurs na ostrově Les Embiez ve Var. Jsou to velmi mocné nástroje, zdůraznil tento konzultant, který vyučuje na Sciences Po Paris. Pokud víte, jak je používat, můžete zlepšit kvalitu své práce o 40 %, tvrdí. Jeho prezentace se zaměřila na ChatGPT. Zadal jí produktový list růžového vína a požádal ji, aby na jeho základě vymyslela párování jídla a vína. ChatGPT mezi svými návrhy navrhl párování s hřebenkami s citrusovými plody s vysvětlením, že „jejich živost by podtrhla živost vína“. Vše je jasné a přesvědčivě napsáno. Je na vás, zda jej použijete jako základ pro svou tvůrčí práci, nebo jej budete šířit v nezměněné podobě. Dále ChatGPT shrnul v několika vteřinách 1,5 hodiny diskusí, může ušetřit obrovské množství času při vytváření písemných výstupů z jednání.

**VITISPHERE/BERTRAND COLLARD/3. 7. 2024/JS**

# Ekonomika a trhy

## Čtyři důvody celosvětového poklesu spotřeby vína

Výzkumná společnost International Wine and Spirits Record (IWSR) analyzovala celosvětový pokles spotřeby vína. Byly zjištěny čtyři příčiny. Hlavní příčinou je změna spotřebních zvyklostí. Podle IWSR se spotřebitelé stále více zajímají o zdravý životní styl a jsou více nakloněni společenským akcím bez alkoholu. V roce 2023 polovina konzumentů vína na vybraných trzích uvedla, že aktivně omezuje konzumaci alkoholu.

Třetina z nich to dělá tak, že při určitých příležitostech nepije alkohol vůbec. Přibližně 20 % volí alternativy bez obsahu alkoholu nebo s nízkým obsahem alkoholu. Tento trend je mezigenerační, ale v průměru na vybraných trzích jej nejvíce podporuje generace Z.

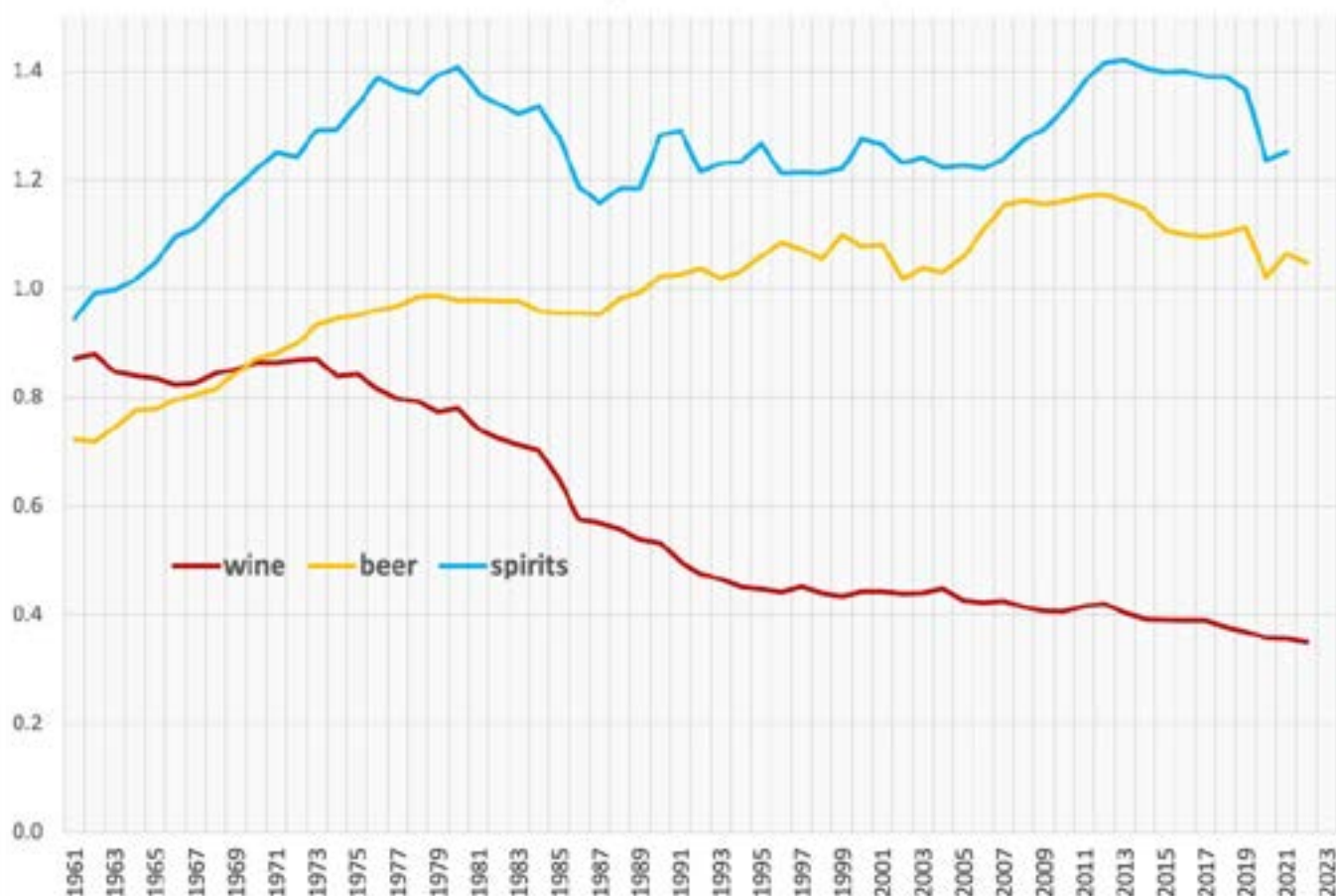
Jako druhou příčinu vidí IWSR přepínání mezi jednotlivými kategoriemi výrobků. Údaje společnosti Bevtrac o spotřebitelích ukazují, že na mnoha trzích mají mileniálové a stále častěji i spotřebitelé z generace Z menší náklonnost k určitým kategoriím nápojů. Místo toho jsou otevření experimentům.

Vzhledem k obrovským změnám na trhu s nápoji v posledních patnácti letech, rostoucí dostupnosti speciálních nápojů, trendu koktejlů a rozšířenému nakupování prostřednictvím chytrých telefonů se víno setkává s velkou konkurencí ze strany stále odvážnějších spotřebitelů alkoholu. Třetím důvodem, který uvádí IWSR, je skutečnost, že mladší dospělí konzumenti vína se obecně méně podílejí na jeho konzumaci. Dlouhodobé údaje ukazují, že frekvence konzumace na mnoha trzích klesá. Například v Austrálii se měsíční spotřeba vína u osob ve věku 18 až 24 let mezi lety 2010 a 2023



## Global Per Capita Wine, Beer, and Spirits Consumption, 1961-2022

in liters of pure alcohol; Source: Anderson, K. and Pinilla, V. (2023).  
Annual Database of Global Wine Markets, 1835 to 2022



snížila na polovinu. Dalším důvodem je touha po lepším zážitku z pití. Mnoho spotřebitelů se rozhodlo vyhledávat sofistikovanější značky a kategorie. Lidé pijí méně často, ale když už pijí víno, tak kvalitnější. Ve vinařském sektoru je to vidět na nárůstu prémiových růžových vín, bio vín a šumivých vín. Dochází k jasnému rozdělení cenových segmentů. Levnější vína ztrácejí na objemu, zatímco vína v superprémiovém a vyšším segmentu rostou, i když celkové tempo růstu klesá. To je způsobeno řadou změn životního stylu, například odklonem od každodenní konzumace vína k jídlu.

IWSR dochází k závěru, že problémy vinařského odvětví jsou nejvýraznější v nižších cenových segmentech a u tichých vín. Ačkoli pro majitele značek existují jasné příležitosti k růstu, tyto zisky nebudou stačit k vyrovnání poklesu levnějších vinných produktů na masovém trhu. To znamená, že celkový dlouhodobý pokles objemu vína bude pravděpodobně ještě nějakou dobu pokračovat.

**WEINWIRTSCHAFT/24. 7. 2024/JS**

### **Klimatická a ekonomická rizika snižují množství vína na jižní polokouli v roce 2024**

Často obtížné povětrnostní podmínky a snaha producentů omezit vyrobené objemy (kvůli nedostatku odběratelů) vedou k tomu, že sklizeň 2024 je v novém vinařském světě celkově nižší než v loňském roce, přestože všechny oficiální odhady sklizně ještě nebyly dokončeny. Dne 9. července zveřejnila společnost Wine Australia národní zprávu o sklizni, která ukazuje 9% nárůst objemu ve srovnání s historicky velmi nízkou sklizní 2023, ale výrazný pokles ve srovnání s desetiletým průměrem. Produkce v roce 2024 ve výši 1,43 mil. tun je výrazně nižší (-17%) než desetiletý průměr 1,73 mil. tun. Jedná se o třetí ročník za posledních pět let, který je nižší než desetiletý průměr. Tento pokles sklizně však nemusí nutně odrážet snížení produkčního potenciálu. Nic nenasvědčuje tomu, že by se plocha vinic výrazně zmenšila, takže možnost další velké sklizně zůstává zachována i bez aktivního řízení výnosů. Pokles produkce modrých hroznů v letošním roce se přičítá rozhodnutím pěstitelů a vinařských společností snížit produkci v důsledku nízké hodnoty hroznů, velkých přebytků zásob červených vín a klesající

světové poptávky. A nakonec ještě jedna zajímavost letošního roku: poprvé od roku 2014 je produkce bílého vína vyšší než produkce červeného vína.

Ačkoli Nový Zéland zatím nezveřejnil oficiální odhady sklizně, zpětná vazba od pěstitelů naznačuje výrazný pokles objemů oproti loňskému roku v důsledku špatného kvetení, pozdních mrazů v některých oblastech a sucha. Vzhledem k tomu, že v Chile zatím nebyl k dispozici žádný oficiální odhad, podle prvních údajů bude úroda v průměru o 20–25% nižší. Příčin tohoto poklesu je celá řada, včetně klučení vinic: Co se týče klučení, neexistuje žádný jasný údaj, ale dá se předpokládat, že Chile za poslední dva roky vyklučilo více než 10 000 hektarů. Pozitivní je, že vzhledem k povětrnostním podmínkám, pozdní sklizni a nízkým výnosům se jedná o vynikající ročník. Na druhé straně And Argentina očekává o 25% vyšší sklizeň než v roce 2023, kdy byla úroda nízká. Země měla v posledních letech řadu potíží, v neposlední řadě ekonomických. Tyto potíže se letos odrážejí v cenách vína: Původně převažovala domněnka, že vzhledem k vysokým zásobám a křehkému domácímu trhu budou vývozní ceny vína v roce 2024 nižší než v roce 2023, ale devalvace pesy zvýšila cenu vývozu, avšak úcty za elektřinu vzrostly od ledna do června o 500% a inflace v první polovině roku narušila konkurenční výhodu vytvořenou devalvací pesy.

Pozitivnější vyhlídky má Jihoafrická republika, kde se rovněž očekává pokles produkce oproti roku 2023. Podle nejnovější zprávy společnosti Sawis se produkce v roce 2024 odhaduje na 8,57 milionu hektolitrů, což je o 7% méně než loni. Zatímco u raných odrůd došlo k poklesu objemu, pozdější odrůdy vytvořily celkově vyšší výnosy. Obchodní organizace jsou pozitivní a uvádí, že silná poptávka v kombinaci s malou sklizní umožnila vyrovnat zásoby. Nižší objemy znamenají značný tlak na výrobce vína z hlediska nákladů, ale umožní odvětví splnit své závazky a zajistit růst hodnoty na všech trzích, tím spíše, že kvalita se považuje za výjimečnou.

**VITISPHERE/SHARON NAGELOVÁ/11. 7. 2024/JS**

### **Prohrává víno závod s lihovinami?**

Světová aliance výrobců lihovin (WSA) zveřejnila 10. července zprávu založenou

na nedávné studii Oxford Economics a Institutu pro výzkum trhu s alkoholem (ISWR), která porovnává celosvětovou spotřebu alkoholických nápojů. Podle této zprávy se v roce 2022 na celkovém prodeji alkoholických nápojů podílelo pivo 75% objemu, následovalo víno (10,4%) a lihoviny (9,9%). S 2,67 miliardami prodaných devítilitrových přepravek již lihoviny v tomto období téměř dostihly víno (2,8 miliard devítilitrových přepravek). Z hlediska hodnoty již vedly se 40% celkového celosvětového prodeje alkoholických nápojů, následované pivem (38,1%) a vínem (17,6%).

Zatímco se však vinařské odvětví v současné době potýká s celosvětovým převisem nabídky a celkovým poklesem poptávky, spotřeba několika trendových lihovin, jako je tequila, mezcal, rum a gin, se podle prognóz ISWR v příštích několika letech zdvojnásobí. Největší růst se předpokládá u indického whisky, jejíž prodej by měl v příštích dvou letech vzrůst na 50 milionů devítilitrových beden. Jak přiznává WSA, tradičně tvoří domácí bílé lihoviny, jako je čínský baijiu, významný podíl na celkovém objemu této kategorie. Zpráva však také uvádí, že podíl tohoto segmentu na celkovém objemu lihovin za deset let od roku 2012 výrazně poklesl ze 45,7% na 33,3%. Naopak podíl mezinárodních lihovin vzrostl z 54,3% na 66,7%. Při pohledu na trendy mezi mladšími generacemi spotřebitelů zpráva uvádí: Mileniálové a generace Z (starší 18 let) se více orientují na lihoviny než na pivo nebo víno.

**WEINWIRTSCHAFT/18. 7. 2024/JS**

### **Francie: V odvětví vína roste počet nesplácených úvěrů třikrát rychleji než v celé ekonomice**

Prudký nárůst platebních selhání u vinařů v obchodních potížích ve druhém čtvrtletí roku 2024 svědčí o prohloubené křehkosti vinařství v červených číslech. A nejistotu získání podpory, o kterou žádají již několik měsíců. Podle údajů specializované poradenské společnosti Altares došlo ve druhém čtvrtletí roku 2024 ve Francii k 333 insolvenčním vinařských společnostem. To představuje 13% nárůst ve srovnání s druhými čtvrtletími let 2022 a 2023. Nejvíce k tomu přispěl region Nouvelle-Aquitaine s 86 insolvencemi (+18%), dále Occitanie s 54 insolvencemi (+60%) a Auvergne-Rhône-Alpes s 29 insolvencemi (+26%). Patří sem ▶

vinařské regiony, které jsou současnou krizí spotřebitelských výdajů zasaženy nejvíce: Bordeaux, Languedoc-Roussillon a údolí Rhóny. Polovina vinařů, kteří ve druhém čtvrtletí zkrachovali, byla z Bordeaux. Téměř všechna tato vinařství působí na trhu více než 15 let, ale finančně jsou na konci svých sil. Majetek, kterým disponují, nicméně umožňuje soudům, v tomto případě v Bordeaux a Libourne, zahájit řízení o nucené správě, umožnit jim pokračovat v činnosti a zmrazit jejich dluhy, aby se usnadnilo předložení plánu na splacení nebo převzetí. I když soudy argumentují ve prospěch včasného insolvenčního řízení, faktem zůstává, že tyto četné platební neschopnosti ilustrují realitu velmi komplikovaného ekonomického prostředí pro vinaře, zejména v regionu Bordeaux. Nárůst počtu nesplacených závazků je ve vinařském odvětví třikrát rychlejší než ve zbytku ekonomiky.

Mimo vinařské odvětví zaznamenává zemědělství platební neschopnost v zelinářství, mlékárenství a mořském rybolovu. Tyto činnosti však vykazují o něco méně případů selhání než vinařství. Zatímco na transformaci státem garantovaných úvěrů na dotované půjčky se čekalo několik měsíců (schváleno na začátku července), s dalšími požadavky odvětví již několik měsíců neví, na koho se obrátit, a to kvůli nejasnostem ve fungování vlády v demisi a nově zvoleného parlamentu.

**VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/25. 7. 2024/JS**

### **Propad francouzského vývozu vína**

Vývoz francouzského vína v současné době zaznamenává velmi výrazný pokles na všech klíčových trzích a ve všech segmentech. Ukazují to údaje francouzského národního institutu pro zemědělské a mořské produkty France AgriMer z konce června, které vycházejí z vyhodnocení francouzských celních statistik od srpna 2023 do dubna 2024 včetně. V prvních devíti měsících hospodářského roku 2023/24 (srpen 2023 až červenec 2024) došlo k výraznému poklesu vývozu, a to v celosvětovém průměru o 8 % v objemu a 9 % v hodnotě.

Vývoz do EU na tom nemá ani tak velký podíl (-6 %). Vývoz do USA je z hlediska objemu také ještě docela přijatelný (-5 %), ale ztráta v hodnotě je neúměrně vysoká (-11 %). Zničující čísla jsou hlášena z Asie, kde je vývoz francouzské-

ho vína ve „volném pádu“: V Japonsku se objem propadl o 14 %, v Číně o 19 % a v Jižní Koreji o 31 %. V současné době se na statistice projevuje zejména špatný objemový výkon nejcennějších vín, jako je šampaňské, které dříve vykazovalo historické hodnoty vývozu. Podle úřadu se však zdá, že se situace v prvních měsících roku 2024 opět „stabilizuje“. Odvětví to zaregistruje s úlevou, protože národní trh rovněž trpí: prodej tichého vína ve Francii v rámci „Grande distribution“ (supermarkety, e-shopy a zprostředkovatelé) činil v období od ledna do května 2024 přibližně 2,9 mil. hl, což odpovídá poklesu objemu o 5 % oproti stejnému období loňského roku a o 11 % oproti tříletému průměru. Všechny segmenty zaznamenaly pokles objemu v rozmezí od 2 % do 11 % ve srovnání s rokem 2023. Dokonce i hodnota vína prodaného ve Francii poklesla o 2 procenta, i když v menší míře než objem. Ve skutečnosti se celková průměrná cena oproti roku 2023 zvýšila o 3 % a nyní činí 5,29 €/l.

**WEINWIRTSCHAFT/16. 7. 2024**

### **Italský vývoz vína prozatím roste**

Společný ekonomický monitor organizací Unione Italiana Vini (UIV) a Vinitaly analyzoval údaje o vývozu od statistického úřadu Istat. Podle této studie vzrostl vývoz vína v prvních čtyřech měsících roku 2024 v porovnání s předchozím rokem o 5,8 % v objemu a o 7 % v hodnotě. To zní na první pohled dobře, ale 60 % růstu připadá na dva trhy a ve druhé polovině roku pravděpodobně opět poklesne. A sice Rusko se zásobilo vínem a šumivým vínem (+120,5 %), protože tam 1. května vstoupilo v platnost zvýšení spotřební daně, která se zvýšila až o 243 %. Taky v Japonsku (+36 %) se zvýšil dovoz vína a objednávek potravin z celé Evropy. I zde se zdá, že změna zákona podpořila obchod – v rámci reformy silniční nákladní dopravy bylo stanoveno zkrácení maximální pracovní doby řidičů kamionů a kurýrů, které bylo oznámeno v lednu a vstoupilo v platnost od dubna 2024. Podle ekonomického monitoru to od začátku roku vedlo k „dodávkovému stresu“ na všech úrovních logistiky, který je srovnatelný s důsledky mezinárodní kontejnerové krize v letech 2021/22.

Pokud jde o Německo, objevil ekonomický monitor v číslech záhadnou odchylku. Istat uvádí plus 0,4 %, ale německé celní orgány potvrzují minus 12 %

– to je rozdíl 25 milionů litrů. Španělé naopak proti tomu zaznamenali vyrovnaný růst vývozu a dovozu, a to v obou případech o zhruba 20 %. V každém případě byl výkon v dubnu výrazně lepší než v předchozím měsíci. Podle údajů Istatu se v USA i v Německu zvýšil hodnotově o tři procentní body oproti březnu (objem +2,6 %, resp. 0,4 %). Export do Velké Británie vzrostl v hodnotě o 12 %, Kanada o 6 %, ale Čína ztrácí 8 % v hodnotě navzdory tříprocentnímu nárůstu objemu vývozu.

**WEINWIRTSCHAFT/19. 7. 2024/JS**

### **Itálie má před sklizní 43,5 milionu hektolitřů na skladech**

Italské ministerstvo zemědělství zveřejnilo ve zprávě „Cantina Italia“ zásoby k 30. červnu 2024. Podle zprávy je ve sklepích stále 43,5 milionu hektolitřů vína, k tomu 3 miliony hektolitřů moštu a 45 tis. hl kvasícího vína. Zásoby vína tak zhruba odpovídají běžné sklizni. Ve srovnání se stejným obdobím loňského roku se snížily o 12,2 %, i když je to způsobeno nízkou sklizní v roce 2023. Ta činila pouhých 38,3 milionu hektolitřů, což je o 23,2 % méně než v roce 2022. Jako obvykle více než polovinu zásob vína (56,4 %) tvoří jakostní vína CHOP, 25,2 % vína IGP (CHZO = zemská), 17 % zásob tvoří generická vína a ostatní odrůdová italská vína tvoří pouze 1,4 % zbývajících zásob. Největší zásoby má jako vždy Prosecco DOC, kterého je stále k dispozici 4,2 milionu hektolitřů. Na IGP Puglia připadá 1,6 milionu hektolitřů, zatímco IGP Toscana má stále v zásobě 1,3 milionu hektolitřů. IGP Salento, DOC Silia a DOC delle Venezie, Chianti a Montepulciano d'Abruzzo mají každý necelý milion hektolitřů.

Italská sklizeň začala 18. července 2024 na Sicílii, kde vinařské družstvo Settesoli tradičně zahajuje sklizeň odrůdami Pinot grigio, Sauvignon blanc, Moscato a Chardonnay. V letošním roce byla sklizeň oproti předchozím letům předsunuta o 12 dní kvůli nízkým zásobám vody, časnému rašení a od května vysokým teplotám.

**WEINWIRTSCHAFT/18. 7. 2024/JS**

### **Trh s vínem v Německu klesá**

V porovnání s kalendářním rokem 2023 klesl objem prodeje vína v potravinářském maloobchodě o 5,6 %, díky ▶



zvýšení cen se však hodnota prodeje snížila pouze o 0,1 %. Pokud však posuneme sledované období zpět a porovnáme první měsíce roku 2024 (do začátku května) se stejným obdobím předchozího roku, je patrné, že pokles objemu je velmi podobný a činí 5,7 %. Pokles hodnoty se však výrazně zvýšil na 2,8 % – to je patrné z novějších údajů společnosti Nielsen za období do 5. května 2024. To lze vysvětlit poklesem inflace, a tedy v některých případech i příznivějšími cenami – zřejmě aniž by tyto zvýšily objem prodeje. Růst hodnoty prodeje v kategorii šumivých vín se rovněž snížil z 2,8 % na pouhých 0,4 %, zatímco pokles objemu prodeje se zvýšil z 2,3 % na 3,6 %. Obecně lze říci, že poražení jsou zatím stejní jako v předchozím roce: tiché víno, vermut a sherry. Ostatní kategorie, jako jsou nápoje na bázi vína v lahvích větších než 0,5 litru (+12,9 % hodnota, +5,1 % objem), v lahvích menších nebo rovných 0,5 litru (+18,7 %, +29 %), šumivé víno (+17,2 %, +22,8 %) a RTD koktejly (+35,5 %, +37 %), pokračovaly v pozitivním trendu.

**WEINWIRTSCHAFT/ 11. 07. 2024**

### **Přibližně 1,4 milionu eur pro kanárské vinaře**

Regionální vláda Kanárských ostrovů vyčlenila 1,4 milionu eur z přidělených evropských prostředků na podporu vinařů na souostroví. Peníze z fondů EU mají vinařům pomoci, aby i přes nevýhodnou polohu mohli vyrábět konkurenceschopně. Skutečnost, že souostroví je tak daleko od evropské pevniny, má za následek obrovské dodatečné náklady. Jednak kvůli dopravě vín na cílové trhy v Evropě, ale také proto, že pořízení strojů a dalších materiálů je kvůli dlouhé cestě lodí dražší. Logistika v rámci souostroví představuje pro vinaře rovněž problém. Podpora je určena pouze vinařstvím, která na ostrovech produkují vína s chráněným označením původu. Podobná podpora byla vinařstvím na Azorech poskytnuta již v předchozích letech.

**WEINWIRTSCHAFT/10. 7. 2024/JS**

### **Německý balíček úlev pro zemědělce**

Německá parlamentní koalice složená z SPD, Zelených a FDP se v reakci na protesty zemědělců z konce loňského a začátku letošního roku dohodla na

zavedení balíčku úlev pro zemědělský sektor. Balíček by měl podle lídrů vládní koalice podporovat posílení konkurenceschopnosti německého zemědělství. Mezi navrhovaná opatření balíčku patří znovuzavedení daňových úlev, a to včetně vyrovnání příjmů. Toto opatření by mělo umožnit kompenzovat slevy na dani v hospodářsky slabých letech s roky silnějšími; opatření bude platit retrospektivně od roku 2023 do roku 2026. Největší německá zemědělská organizace DBV je ale vůči balíčku kritická. Podle předsedy DBV Joachima Rukwieda se totiž nejedná o skutečný balíček pomoci, ale jen o malé opatření na hony vzdálené od toho, co je skutečně nezbytné. Rukwied opakovaně vyzval k vytvoření vzájemného krizového fondu pro zemědělce, který by byl osvobozen od daně a představoval by mechanismus, jak využít úspory uložené v pozitivním hospodářském cyklu v těžších dobách, aniž by byly tyto úspory zdaněny. Podle Rukwieda je to naprosto nezbytné, aby bylo možné prostřednictvím zdanění zmírnit a kompenzovat rostoucí problémy a výkyvy v klimatu, výnosech a na trzích.

**FOODNET.CZ, 2. 7. 2024**

### **Příspěvek EU za jarní mraz i pro Německo?**

Evropská komise tento týden oznámila možnost poskytnutí krizové pomoci ze zemědělské rezervy v celkové výši 62 milionů eur Rakousku, České republice a Polsku v důsledku škod způsobených mrazem a krupobitím v ovocnářských, zelinářských a vinařských podnicích – aniž by do této pomoci zahrnula Německo. Spolkové ministerstvo pro výživu a zemědělství (BMEL) proto odmítlo projekt schválit a vyzvalo Komisi, aby pomoc EU v důsledku škod způsobených mrazem poskytla také německým ovocnářským a vinařským podnikům. Zejména ve východním a jižním Německu způsobily pozdní mrazy značné škody v ovocnářství a vinařství. Podle aktuálních odhadů postižených spolkových zemí dosahují škody způsobené mrazem v Německu nejméně 210 až 254 milionů eur, oznámilo BMEL.

Spolkový ministr pro výživu a zemědělství Cem Özdemir vysvětluje: „Jak všichni víme, studená fronta se nezastaví na hranicích. Polsko, Rakousko, Česká republika a Německo byly postiženy stejným extrémním počasím. Některé

z postižených německých zemědělských podniků působí přímo na hranicích. Přístup Bruselu jednoduše nedává smysl a ničí důvěru. Očekávám, že Evropská komise toto nerovné zacházení urychleně vyřeší a otevře podporu na mrazy i pro naše německé zemědělce.“ V Sasku došlo k rozsáhlým škodám ve vinicích a sadech způsobeným mrazem. Regionálně diferencované a selektivně silné škody způsobené mrazy byly zaznamenány v Braniborsku, Sasku-Anhaltsku, Bádensku-Württembersku, Bavorsku, Porýní-Falci, Hesensku, Durynsku, Severním Porýní-Vestfálsku, Meklenbursku-Předním Pomořansku a Sársku. Škody ve vinohradnictví se pohybují v rozmezí 30 až 100 %; podrobné hodnocení škod je možné až po sklizni hroznů.

Německý svaz vinařů vítá, že spolkový ministr Özdemir vede v Bruselu kampaň proti tomuto nerovnému zacházení s pomocí EU z krizové rezervy pro zemědělství a požaduje také pomoc německým vinařským podnikům za mrazy. V Německu se řada podniků proti tomuto riziku pojišťuje, odpovídající pojistky mohou spolkové země podporovat ve svých strategických plánech díky nařízením v SZP. Tento systém soukromého pojištění musí být v zásadě zohledněn při poskytování podpor EU na mraz ze zemědělské rezervy, abychom nenarušili hospodářskou soutěž v rámci celé EU ani na národní úrovni, říká DWV. Klaus Schneider, prezident Svazu německých vinařů, zdůrazňuje: „Četnost těchto škodlivých událostí mi rozhodně ukazuje, že potřebujeme diskusi na evropské úrovni na téma řízení rizik a jejich prevence.“ Pokud Evropská komise zařadí Německo do programu pomoci a uvolní prostředky ze zemědělské rezervy, vydá BMEL v krátké době příslušné nařízení a bude koordinovat další postup rozdělování prostředků se spolkovými zeměmi.

**DDW/15. 7. 2024/JS**

### **Portské vinařství v chaosu**

V severním Portugalsku se podél řeky Douro rozprostírá pozoruhodných 43 700 hektarů vinic. Tyto vinice mají dvě apelace: Porto, přírodně sladké víno, a Douro, suché víno. Člověkem utvářená krajina se rozkládá na kopcích se svahy s terasami. Je to terroir, který byl zařazen na seznam světového dědictví UNESCO. Za krásou a dokonalostí se však skrývá řada ekonomických potíží. V loňském roce ▶

poprvé odmítli zpracovatelé a družstva přijmout hrozny od vinařů, což vyvolalo bezprecedentní protestní hnutí. Prodej portského a doura, dvou apelací regionu, klesl v roce 2023 o 5 % po ohromujícím 22% propadu v roce 2022. Hlavním důvodem je pokles spotřeby vína, stejně jako jinde ve světě. Vinaři také přičítají své potíže prudkému nárůstu dovozu vína ze Španělska, zejména nebaleného, které se prodává po džbánech v restauracích. V reakci na tyto neúspěchy byla v loňském roce snížena kvóta na výrobu portského na 104 000 pipas (550litrových sudů, měrná jednotka pro portské a douro) z 116 000 v roce 2022. Není to poprvé, co bylo takové opatření přijato, a právě pro zmírnění vzestupů a pádů trhu s portským byla v roce 1998 vytvořena apelace Douro. Toto suché víno mělo výrobcům poskytnout další odbyt. To však již neplatí. Zatímco sud (pipa, 550 l) portského se prodává v průměru za 1 000 eur, sud Douro stojí jen 200 až 650 eur. Přitom výrobní náklady jsou stejné. Kromě fytosanitárního ošetření se vše dělá ručně.

V regionu Alto Douro je průměrná velikost farmy menší než 2 hektary, které obdělává celkem 20 000 vinařů. Tato roztržitost a vysoké výrobní náklady ztěžují činnost velmi malých výrobců, zatímco 87 % trhu je soustředěno v rukou pěti velkých společností. Znepokojení vinaři by rádi viděli zavedení smlouvy o „sklizení hroznů“, která by byla pro odběratele závazná. To je ústřední požadavek malých producentů, který však prozatím zůstal nevyslyšen. Ozývají se také požadavky na reciprocitu v mezinárodním obchodě. Láhev portského prodávaná v Číně je zdaněna 50 %, zatímco čínské výrobky při vstupu na území EU zdaněny nejsou. Celé portugalské vinařské odvětví se ve skutečnosti nachází v obtížích. V roce 2023 využilo krizové destilace v hodnotě 20 milionů eur, z toho jen v regionu Douro 6,4 milionu eur, které byly použity na likvidaci 137 000 hl suchého vína. Nyní se hovoří o zrušení podpory na restrukturalizaci vinic, aby se zabránilo příchodu mladých, produktivních vinic, jejichž vína by musela být destilována. V Douro se o tomto tématu diskutuje, protože vinaři nechťejí odradit mladé lidi od investic do svého regionu, kde populace stárne a pracovní síla je vzácná a drahá.

Vedle těchto obranných opatření sázejí výrobci portského na posun na vyšší úroveň díky novým kategoriím vína, jako jsou „50 let staré“ a „velmi staré“. IVDP – Institut pro víno z Douro a portské víno

– zavedl v roce 2022 kategorie „50 let staré“ a „velmi staré“ víno starší 80 let. Například 550litrový sud portského z roku 1917 může mít hodnotu nejméně 60 000 eur. Zatímco padesátiletá vína lze nalézt za 100 eur za láhev, ceny se mohou vyšplhat až na 1 000 eur v závislosti na balení, ročníku a pověsti výrobce.

**VITISPHERE/MARIE-LINE DARCOVÁ/14. 6. 2024/JS**

### **Kastilie-La Mancha má 9 milionů hektolitrů zásob vína**

Toledo (EFE) – Kastilie-La Mancha má k 31. květnu 2024 devět milionů hektolitrů zásob vína, což je o 26 % méně než v předchozím roce. Připočteme-li 1,5 milionu hektolitrů moštu, činí zásoby necelých 11 milionů hektolitrů, což je o 30 % méně než v předchozích letech. Uvedl to regionální ministr zemědělství a rozvoje venkova Julián Martínez Lizán v prohlášení pro média v sídle regionálního ministerstva v Toledu. Poukázal na to, že údaje o prodeji vína za duben jsou rekordní, neboť se prodalo víno za 90 milionů eur. Z tohoto důvodu se zavázal pokračovat ve zlepšování a provádění opatření, jako je rozvoj a poskytování podpor na hmotné a nehmotné investice do zpracovatelských zařízení a vinařské infrastruktury, jakož i do marketingových struktur a nástrojů.

Na otázku týkající se nadcházející sezóny upřesnil, že to vypadá na dobrou sezónu, i když chtěl být opatrný, protože je ještě velmi brzy. Zdůraznil, že prognózy, které zatím dorazily, hovoří o „normalizované“ sklizeni kolem 24 nebo 25 milionů hektolitrů. Varoval však, že bouřky se objevují systematicky a že sotva za měsíc začne sklizeň některých nejranějších odrůd, kterou mohou ovlivnit povětrnostní podmínky, jako je krupobití a výskyt chorob, které by ještě mohly snížit úrodu.

**EFE.COM/27. 6. 2024/JS**

### **Snížení výnosu šampaňského na 10 t/ha v roce 2024**

Comité Champagne 19. července oznámil povolený výnos pro sklizeň v roce 2024. Bude činit 10 t/ha, zatímco v loňském roce to bylo 11,4 t/ha. Toto rozhodnutí přichází na pozadí poněkud chmurné situace v prodeji šampaňského. V první polovině tohoto roku došlo totiž k 15% poklesu prodeje šampaňského.

Proto CIVC rozhodl o meziročním snížení výnosu hroznů o 1,4 t/ha (-12 %). Pokud jde o prodej, pro rok 2024 se očekává 280 milionů lahví. Je to jedna ze silných stránek apelace, že mohou s vinařským obchodem diskutovat o ročních prognózách prodeje.

**VITISPHERE/19. 7. 2024/JS**

### **DOC Soave a Pinot Grigio snižují výnosy**

Konsorcia dvou velkých italských bílých vín DOC se rozhodla snížit maximální výnosy pro sklizeň v roce 2024. Pinot Grigio DOC Delle Venezie bude omezeno z 18 na 16 tun hroznů z hektaru. Z toho však budou ponechány 2 tuny, které mohou být uvolněny až v závislosti na situaci na trhu, což znamená, že zpočátku bude volně k dispozici pouze 14 tun. Další opatření se týká ostatních DOC ve spádové oblasti největší italské apelace bílých tichých vín – včetně těch z Friuli a Trentina – které chtějí certifikovat svá vína jako DOC Delle Venezie. O certifikaci DOC Delle Venezie musí požádat do 31. března 2025; dříve byla lhůta do 31. května následujícího roku po sklizeni. Konsorcium doufá, že posunutím termínu o dva měsíce se mu podaří lépe kontrolovat a řídit nabídku a optimalizovat opatření ke snížení výnosů.

V pěstitelské oblasti DOC Soave se maximální výnos sníží z 15 na 13,5 tuny. Budou zvýšeny i kontroly ve vinicích. Namísto 5 % bude nyní každoročně před sklizeni kontrolováno 30 % plochy vinic, aby se zajistilo dodržení snížení výnosu. Tím se Soave stane jednou z nejvíce kontrolovaných apelací v zemi. Byl také zahájen nový výzkumný projekt, studie průměrné hmotnosti odrůdy Garganega, která má zhodnotit morfologické vlastnosti této odrůdy.

Konsorcium DOC Lugana potvrdilo, že výnos sklizeně v roce 2024 nebude omezen. V roce 2023 ztratila Lugana v důsledku krupobití přibližně 38 % objemu sklizeně a nyní doufá, že se výnosy vrátí k normálu. Od regulačních opatření upouští také DOC Custoza.

**WEINWIRTSCHAFT/5. 7. 2024/JS**

### **Větší kontrola vína IGT**

Itálie rozšířila používání číslovaných státní pečeti kvality na víno IGT (CHZO, ▶

zemské víno). Od tohoto týdne budou státní bezpečnostní tiskárna a italská mincovna (Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato) tisknout pásky odolné proti padělání, zpočátku v nákladu 4 miliony kusů. O použití rozhodují konsorcia na základě dobrovolnosti, stejně jako v případě vín DOC, zatímco u jakostních vín DOCG je to povinné. Sannio v Kampánii bylo prvním konsorciem, které se rozhodlo pro aplikaci pro IGT Benevento, Emilia-Romagna bude následovat také pro sklizeň 2024 s IGT Emilia. Nové etikety jsou opatřeny QR kódem, který spotřebitelům poskytuje veškeré informace o dodavatelském řetězci – a také tipy pro párování s jídlem. Cena jedné nálepky se pohybuje mezi 0,0045 a 0,0055 eura (0,11–0,14 Kč). Důvodem používání je lepší kontrola trhu a ochrana před paděláním.

**WEINWIRTSCHAFT/11. 7. 2024/JS**

### **Dynamická budoucnost vietnamského trhu s vínem**

Tato asijská země, která se vyznačuje velmi dynamickým hospodářským růs-

tem, se díky rostoucí střední třídě otevírá konzumaci vína. Vietnam se 100 miliony obyvatel je zemí, kde je spotřeba alkoholu dynamická, a pro toto odvětví se předpokládá růst o 6 až 7 % ročně. Pivo je všudypřítomné, v litrech tvoří 98,64 % spotřeby v této producentské a 2. největší spotřebitelské zemi v Asii. Následují lihoviny (1,02 %) a pak víno, které má stále malé místo, představuje 0,34 % spotřeby alkoholu, ale má velký prostor pro rozvoj. Zatímco pivo je možná nejoblíbenější volbou pro každodenní konzumaci, víno má své místo při zvláštních příležitostech a jako dárek, zejména během lunárního nového roku, díky image prestiže a elegance, kterou vytváří. Konzumace piva je také poznamenána kulturou nadměrné konzumace. Zámožnější lidé a manažeři se přiklánějí k příležitostnější konzumaci, v níž má víno své místo. Slibné uvedení nealkoholického piva na trh v zemi vedlo k výraznému zájmu dovozců i o nealkoholická vína.

Lví podíl (80 % objemu) mají tichá vína, více než dvě třetiny z nich připadají na červená vína. Bílá a růžová vína zvyšují svůj podíl, ale stále jsou daleko za červenými. Významný růst zazname-

nala také šumivá vína, a to díky dynamice italského Prosecca. Věková skupina 20–45 let, která tvoří 20 % vietnamské populace, je hlavní cílovou skupinou pro spotřebu alkoholických nápojů. Dohody o volném obchodu podepsané s Evropskou unií v roce 2020 zruší do tří let cla na víno (oproti dnešním 18 %), ale jako kompenzace se zvýší spotřební daně. Nyní činí clo u všech vín 18 %, stejně jako u lihovin, ale u piva 29 %. Spotřební daň u tichého vína je 2,08 €/0,75 l, u šumivého 5,40 €/0,75 l, u lihovin 8,44 €/0,7 l a u piva 2,09 €/0,33 l.

Francouzská vína zaujímají vedoucí postavení, pokud jde o hodnotu (díky nepřímému dovozu přes Singapur), přičemž koloniální historie přispěla k pevnému postavení prestižních francouzských vín. Z hlediska objemu jsou důležitější Itálie a Chile, ale Bordeaux zůstává měřítkem pro skvělá a hodnotná vína a lídrem v objemu francouzských červených vín. Navzdory nárůstu počtu sommelierů a odborníků se zatím nejedná o zemi znalců, ale francouzská vína si zachovávají vysoce ceněnou image. Pochopení hierarchie vín a apelací je však ve Vietnamu stále obtížné.

**VITISPHERE/OLIVIER BAZALGE/3. 7. 2024/JS**